

Európska
komisia

[JAR 2016 ▶ Č. 56]

panorama

inforegio

▶ Koordinované úsilie na zabezpečenie finančného krytia

Posilnenie investícií v EÚ

- ▶ Kvalita života v európskych mestách
- ▶ Nástroj na riadenie výmeny znalostí
- ▶ Prekonávanie cezhraničných prekážok

Regionálnu
a mestskú
politiku

▶ EDITORIÁL	3
Corina Crețu, komisárka EÚ pre regionálnu politiku	
▶ PREKONÁVANIE PREKÁŽOK V POHRANIČNÝCH REGIÓNOCH	4
▶ ÚPRAVA MESTSKÝCH PRIESTRANSTIEV V TURÍNE	6
▶ EURÓPSKE ŠTRUKTURÁLNE A INVESTIČNÉ FONDY A EURÓPSKY FOND PRE STRATEGICKÉ INVESTÍCIE	8
▶ STRATÉGIA EÚ PRE ALPSKÝ REGIÓN SA ZAMERIAVA NA VYSOKÉ CIELE	11
▶ PRACOVNÁ SKUPINA PRESADZUJE LEPŠIE VYUŽÍVANIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV EÚ	14
▶ NAŠLI STE ODBORNÉ ZNALOSTI, KTORÉ STE HĽADALI?	16
▶ PAKTY INTEGRITY POSILŇUJÚ BOJ PROTI PODVODOM A KORUPCII	18
▶ VAŠIMI SLOVAMI	20
▶ PRIESKUM VYTVÁRA POZITÍVNY OBRAZ O ŽIVOTE V EURÓPSKYCH MESTÁCH	24
▶ EURÓPSKA POLITIKA SÚDRŽNOSTI V ŠPANIELSKU	32
▶ ČO ZNAMENÁ SOCIÁLNY POKROK?	34
▶ PROJEKT WORLD CITIES	36
▶ SLEDOVANIE SLUŽIEB PRE CESTUJÚCICH V ŽELEZNIČNEJ DOPRAVE	38
▶ PRECHÁDZKA V PARKU	40
▶ SPRÁVY [V SKRATKE]	42
▶ VŠETKO NAJLEPŠIE IQ-NET!	44
▶ PRÍKLADY PROJEKTOV ZO ŠPANIELSKA, SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA, GRÉCKA, LOTYŠSKA/LITVY A SLOVINSKA/CHORVÁTSKA	47
▶ PROGRAM	52

Fotografie (strany):
 Obal: Urban Barriera
 Strany 2, 6, 7: © SEUPB
 Strany 2, 22: © SEUPB
 Strany 2, 48: © SSC
 Strany 2, 51: © MatrixPack
 Strany 3, 4, 15, 17, 18, 36, 42: © Európska komisia
 Strany 13, 35, 39, 41: © EuroGraphics Association for the administrative boundaries
 Strana 21: HyWay project/© Pierre Jayet
 Strana 23: iStock © Kerstin Waurick
 Strany 44, 45: © IQ-Net
 Strana 47: © M. Sanchez
 Strana 49: © Jelgava City Council
 Strana 50: iStock © Steve Debenport

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine, nemčine, bulharčine, gréčtine, španielčine, taliančine, poľštine a rumunčine na recyklovanom papieri. Je dostupný v 22 jazykoch EÚ na adrese http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/information/publications/panorama-magazine/

Obsah tohto vydania bol uzavretý v marci 2016.

PRÁVNE UPOZORNENIE

Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v jej mene nenesú zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii ani za chyby, ktoré sa môžu objaviť napriek dôslednej príprave a kontrole. Obsah tejto publikácie nemusí nevyhnutne odrážať stanovisko alebo názory Európskej komisie.

Luxemburg: Vydávanie Publikácií Európskej Únie, 2016

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2016

Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

(*) Práva na príslušné obrázky sa udeľujú len na použitie v časopise Panorama (vydanie 55) a na žiadne iné použitie. Obrázok sa smie reprodukovat' v rámci obsahu časopisu Panorama a jeho jazykových verzí a nesmie sa reprodukovat' na iné účely.

Na použitie/reprodukciiu materiálu tretích strán chráneného autorskými právami, ktorý je tak označený, je potrebné získať povolenie od vlastníka (vlastníkov) autorských práv.

Printed in Belgium

▶ EDITORIÁL

Corina Crețu
Komisárka EÚ
pre regionálnu politiku

V čase, keď migrácia zostáva hlavnou mediálnou témou v celej Európe aj za jej hranicami a keď európski predstavitelia naliehavo hľadajú riešenie utečeneckej krízy, Európska komisia poskytuje viac núdzových finančných prostriedkov. Členské štáty privítali navrhovaný nástroj núdzovej pomoci ako rýchlejšiu cestu na podporu krajín, ktoré stoja pred touto dilemou.

Poprednú úlohu pri riešení migračných otázok zohráva aj politika súdržnosti, pretože poskytuje dôležité finančné prostriedky na účinné integračné politiky v oblasti vzdelávania, zamestnania, bývania a nediskriminácie. V septembri minulého roka boli členské štáty vyzvané, aby preskúmali svoje programy štrukturálnych fondov a podľa možností ich zmenili tak, aby podporovali opatrenia súvisiace s migráciou. Taliansko napríklad preprogramovalo 220 miliónov EUR v rozsahu pôsobnosti programov na roky 2007 – 2013 na riešenie niektorých núdzových výziev (prvé ubytovanie, záchranný systém, hliadkovacie plavidlá).

Rozumné vynakladanie prostriedkov

Európska komisia poskytuje rôzne druhy podpory s cieľom pomôcť členským štátom čo najlepšie využiť finančné prostriedky politiky súdržnosti a riešiť problémy s vykonávaním.

V tomto čísle sa dozviete viac informácií o odbornom výmennom systéme TAIEX-REGIO-PEER-2-PEER (ktorý umožňuje verejným správam z regiónov EÚ vymieňať si odborné znalosti a osvedčené postupy), o iniciatíve Pakty integrity (ktorá sa zameriava na zvyšovanie transparentnosti, zodpovednosti a dobrej správy verejných zákaziek) a o pracovnej skupine pre lepšie vykonávanie (ktorá poskytuje prispôbenú podporu ôsmim členským štátom, ktoré čelia osobitným výzvam súvisiacim s vykonávaním financovania politiky súdržnosti).

Nedávno sa začala aj osobitná iniciatíva zameraná na regióny s veľmi pomalým rastom. Komisia spolupracuje s vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi prostredníctvom zabezpečovania analýz, odborných znalostí a poradenstva s cieľom identifikovať prekážky v týchto regiónoch. Rumunsko a Poľsko budú prvé krajiny, v ktorých sa táto iniciatíva bude uplatňovať.

Nedávno bol zverejnený aj prvý súbor záverov a odporúčaní skupiny na vysokej úrovni, ktorá monitoruje zjednodušenie pre príjemcov pomoci z EŠIF. Možno ho nájsť na on-line platforme (<https://ec.europa.eu/futurium/en/simplify-esif>).

Uvoľnenie potenciálu

Hospodárska kríza viedla v celej EÚ k zníženiu investícií do infraštruktúry, inovácií a MSP. Európske štrukturálne a investičné fondy a Európsky fond pre strategické investície sú súčasťou koordinovaného úsilia o riešenie investičných medzier a posilnenie konkurencieschopnosti. Z EŠIF sa financujú projekty prostredníctvom grantov a finančných nástrojov, zatiaľ čo EFSI poskytuje nástroje rizikového financovania prostredníctvom Európskej investičnej banky. Pozývam vás prečítať si článok s prehľadom možných kombinácií EFSI a EŠIF.

► PREKONÁVANIE PREKÁŽOK V POHRANIČNÝCH REGIÓNOCH

623 PRÍSPEVKOV DO ON-LINE VEREJNEJ KONZULTÁCIE, KTORÚ ZORGANIZOVALO GR PRE REGIONÁLNU A MESTSKÚ POLITIKU

Občania, podniky či verejné orgány sa zapojili do konzultácie Európskej komisie, ktorej cieľom bolo posúdiť zostávajúce prekážky spolupráce v pohraničných regiónoch EÚ. Táto on-line iniciatíva poskytla ľuďom možnosť poukázať na prekážky, s ktorými sa stretávajú, a navrhnúť vlastné riešenia.

Prieskum „Prekonávanie prekážok v pohraničných regiónoch“ sa vykonával od septembra do decembra 2015. Bol otvorený pre všetky regióny na vnútorných hraniciach EÚ, ako aj pre pohraničné oblasti medzi krajinami EÚ a krajinami EZVO/EHS. Celkovo bolo odovzdaných 623 odpovedí.

Respondenti boli okrem iného vyzvaní, aby definovali, ktoré prekážky sú v ich regióne najvýznamnejšie, a aby navrhli, ako ich čo najlepšie prekonať. V záujme poskytnutia prehľadu sa v dotazníku najskôr navrhlo niekoľko kategórií, nad ktorými sa ľudia mohli zamyslieť: náročný fyzický prístup; jazykové bariéry; nedostatočná dôvera; právne a administratívne prekážky; hospodárska nerovnosť; sociálno-kultúrne rozdiely a záujem verejných orgánov o vzájomnú spoluprácu. Respondenti si mohli následne zvoliť najviac tri z týchto prekážok a podrobnejšie rozobrať vplyv, ktorý majú na ich bežný život, a čo by bolo potrebné na ich odstránenie.

Občania v pohraničí – riešenie zložitých otázok

Pokiaľ ide o výsledky, jeden z dvoch respondentov uviedol, že na jeho región sa vzťahujú právne a administratívne prekážky. V tejto súvislosti boli za kľúčové problémy označené právne predpisy v oblasti zamestnanosti, dane, uznávanie kvalifikácie, sociálne poistenie a prístup k zdravotnej starostlivosti.

Druhým najčastejším typom prekážok boli jazykové bariéry a tretím náročný fyzický prístup. Ich riešenie možno považovať za základnú podmienku širšej spolupráce medzi susedmi v cezhraničnom styku. Výsledkami sa tak zdôraznila potreba zlepšovať iniciatívy cezhraničnej mobility a podporovať jazykové vzdelávanie.

Jazykové bariéry sa v prieskume okrem samostatnej kategórie spomenuli aj ako prierezová téma. Viacerí respondenti sa domnievali, že množstvo prekážok, s ktorými sa občania a organizácie stretávajú, pramení jednoducho z nedostatočného porozumenia susediacich jazykov, čo sťažuje prístup k dôležitým informáciám pri cezhraničných cestách. Jazyk takisto predstavuje významnú prekážku pre tvorbu sociálnych a kultúrnych prepojení medzi krajinami, čo možno napraviť ďalším podporovaním iniciatív, ako sú výmeny študentov.

Zo zistení vyplynulo aj to, že niektoré prekážky sú vo svojej povahe zložité a viacrozmerne, pretože zahŕňajú viacero faktorov. Napríklad nedodatočný cezhraničný dopravný systém nemusí byť nevyhnutne spôsobený fyzickou nedostupnosťou, ale môže súvisieť aj s nevhodnou harmonizáciou technických noriem. Môžu tak vznikáť praktické problémy, ako je potreba vymeniť vlaky na hraniciach, pretože rozchod koľají na železničiach sa môže v jednotlivých krajinách líšiť.

Spolupráca v záujme uvoľnenia plného potenciálu pohraničných regiónov

Pozitívnu a povzbudzujúcou správou je to, že nedostatočná dôvera sa len zriedka uvádza ako prekážka, čo naznačuje, že existuje potenciál na rozvinutie ďalších sociálnych, hospodárskych a kultúrnych väzieb medzi susediacimi spoločnosťami. Mnohí respondenti sa však zároveň domnievajú, že verejné orgány v pohraničných oblastiach by sa mohli viac snažiť vzá-

jomne spolupracovať – za osobitnú prekážku sa považovala skutočnosť, že nespolupracujú častejšie. Tieto názory môžu síce predstavovať iba dojmy, no je zrejme, že napríklad samosprávy a regióny sa musia viac venovať zvyšovaniu informovanosti o úsilí, ktoré vyvíjajú na vytvorenie cezhraničných väzieb.

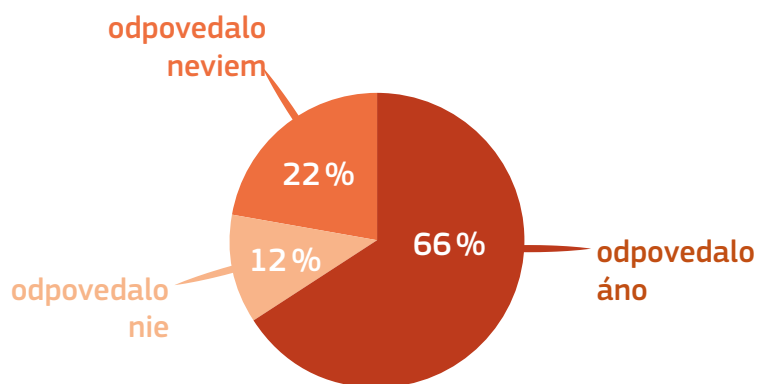
Výsledky možno napokon ponímať ako jednoznačný signál, že respondenti si v skutočnosti želajú väčšiu a nie menšiu spoluprácu v cezhraničnom kontexte. Veľký počet riešení navrhovaných na prekonanie cezhraničných prekážok takisto svedčí o tom, že existuje značný priestor na prekonanie alebo prinajmenšom na zmiernenie väčšiny prekážok, ktoré sú stále prítomné.

Ďalšie kroky

Konzultácia sa uskutočnila v rámci širšej iniciatívy nazývanej cezhraničný prehľad. Hlavným jadrom prehľadu je hĺbková štúdia právnych a administratívnych prekážok s pretrvávajúcim nepriaznivým vplyvom na cezhraničný styk. Okrem všeobecného zoznamu prekážok sa vypracuje séria štúdií na lepšiu identifikáciu týchto prekážok. V Bruseli sa konalo a aj v budúcnosti sa bude konať niekoľko seminárov pre zainteresované strany s cieľom diskutovať o zisteniach tohto prehľadu.

Na ceste k pokroku

Otázka pre respondentov: Zlepšila sa v uplynulých desiatich rokoch cezhraničná spolupráca vo vašom regióne?

TÍMOVÉ ÚSILIE O ODSTRÁNENIE PREKÁŽOK

Ľudia a organizácie v celej EÚ usilovne pracujú na odstraňovaní prekážok s cieľom zlepšiť cezhraničnú integráciu a spoluprácu. Medzi podporné nástroje patrí aj európska územná spolupráca, tzv. Interreg.

Tím odborníkov preskúmal výzvy, ktorým čelia ľudia dochádzajúci za prácou medzi hranicami južného Dánska a severného Nemecka. V projekte Pontifex Bridge Builder, ktorý získal finančné prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) prostredníctvom operačného programu Syddanmark-Schleswig KERN na roky 2007 – 2013, sa analyzovali prekážky mobility, ako sú dane, sociálne poistenie a pravidlá pobytu. Vďaka projektu sa ozrejnilo niekoľko otázok vrátane rozhodnutia, podľa ktorého je dánska vláda povinná vyplácať migrujúcim pracovníkom celé prídavky na deti.

V ďalšom projekte podporenom EFRR sa spojili verejné inštitúcie a dopravcovia z piatich krajín strednej Európy, aby vytvorili dopravný informačný systém. Partneri z Rakúska, Českej republiky, Maďarska, Talianska a Slovenska využili finančné prostriedky zo stredoeurópskeho operačného programu (2007 – 2013) a spoločne vytvorili systém EDITS – Európsku digitálnu dopravno-infraštruktúralnú sieť pre inteligentné dopravné systémy. Po prvýkrát v Európe dopravcovia zo susediacich krajín spojili sily, aby si mohli vymieňať údaje o doprave s cieľom poskytovať cestujúcim vhodné služby a informácie v cezhraničnom kontexte.

► ĎALŠIE INFORMÁCIE

Cezhraničný prehľad: <http://europa.eu/!yB46tJ>

Podkladové informácie o konzultácii: <http://europa.eu/!nM97GC>

Pontifex Bridge Builder: <http://europa.eu/!mH96DX>

EDITS: <http://europa.eu/!CG48Cm>

► ÚPRAVA MESTSKÝCH PRIESTRANSTIEV V TURÍNE

► Príťažlivý spôsob, ako dodať starým budovám nový vzhľad v celom meste

Cieľom talianskeho programu mestskej obnovy Urban Barriera bolo podnieť renováciu historickej štvrte na severe Turína, Barriera di Milano. Pani Ilda Curti, Curtiová, členka rady mesta Turín pre finančné prostriedky EÚ a mestskú obnovu, vysvetľuje.

Barriera di Milano je mestská časť, ktorá odjakživa čelila zložitým a problematickým otázkam v súvislosti so sociálnym a demografickým zložením, historickou neprítomnosťou zelených priestranstiev a výskytom opustených priemyselných budov, ktoré boli typické pre fordovské mesto 90. rokov minulého storočia.

Program obnovy financovalo mesto Turín, Piemontský región a program Európskeho fondu regionálneho rozvoja EÚ na roky 2007 – 2013. Uplatnil sa integrovaný prístup zameraný na fyzické, hospodárske a sociálne hľadiská, v ktorom sa

podporovala spolupráca a produktívna interakcia medzi všetkými aktívnymi účastníkmi a príjemcami procesu obnovy (útvary verejnej správy, samosprávne oblasti, združenia, inštitúcie, občania, podnikatelia atď.).

Urban Barriera je najnovší program, do ktorého sa Turín pustil a mesto v ňom zúročilo bohaté a veľké skúsenosti, ktoré nadobudlo od polovice 90. rokov pri vykonávaní iných projektov, ako sú „The Gate“ v Porta Palazzo (1997 – 2001) a „Urban II“ v Mirafiori Nord (2001 – 2007).

Program Urban Barriera di Milano zostavený mestom Turín stál 35 miliónov EUR, pričom Piemontský región mu poskytol 20 miliónov EUR prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR 2007 – 2013). Ostatné zdroje pochádzajú z fondov samosprávy alebo dodatočných dohôd so štátom a regiónom o vykonávaní konkrétnych zásahov.

CITTA' DI TORINO

Združovanie zdrojov

Program Urban Barriera sa oficiálne začal v prvom štvrtroku 2011 a prednedávnom sa skončil. Počas procesu bolo naplánovaných tridsaťštyri konkrétnych zásahov, do ktorých sa zapojil technický personál Turína, dotknuté subjekty a miestne združenia, ako aj občania, ktorí aktívne prispievali prostredníctvom rôznych postupov plánovania a sociálnej podpory.

Program sa vykonával na rôznych úrovniach: fyzická – životné prostredie (obnova a definovanie nových funkcií opustených budov, pretvorenie verejných miest a zelených priestranstiev, zásahy týkajúce sa udržateľnej mobility atď.); hospodárska – zamestnanosť (opatrenia zamerané na podporu MSP a miestnych podnikov, školenia pre nezamestnaných a mladých nezamestnaných ľudí atď.); sociálna – kultúra; a prostredníctvom účinnej komunikačnej činnosti a sociálnej podpory.

Riadenie programu bolo zverené mestskému výboru pre Barriera di Milano, ktorý presadilo mesto Turín a niektorí jeho inštitucionálni partneri. Výbor koordinoval činnosti, vykonával všetky druhy účasti a spolupráce a poskytoval informácie s cieľom zabezpečiť, aby celá štvrť využila iniciatívu obnovy a cítila sa zapojená do tohto procesu.

► Veľké zmeny prebiehajú v parku Parco Spina 4

► ĎALŠIE INFORMÁCIE

Podrobný prehľad o celom programe Urban Barriera di Milano nájdete na tejto lokalite:

<http://europa.eu/!dg63bB>

<http://www.comune.torino.it/urbanbarriera/bm~doc/mappa-interventi-urban-def-copy.pdf>

► EURÓPSKE ŠTRUKTURÁLNE A INVESTIČNÉ FONDY A EURÓPSKY FOND PRE STRATEGICKÉ INVESTÍCIE

ZABEZPEČENIE KOORDINÁCIE, SYNERGIÍ A KOMPLEMENTÁRNOSTI

Prečo je potrebné koordinovať úsilie na európskej úrovni v snahe zvrátiť klesajúci trend investícií v Európe?

Globálna hospodárska a finančná kríza spôsobila prudký pokles investícií v celej Európe, pričom obmedzila základné investície v oblasti infraštruktúry, inovácií a financovania MSP. V súčasnosti investície v Európe klesli o 15% v porovnaní s úrovňami, ktoré dosahovali pred vypuknutím krízy.

Existuje značná potreba investovať a likvidita je k dispozícii, avšak množstvo potenciálnych investícií nenadobudne konkrétnu podobu pre rôzne prekážky finančného a nefinančného charakteru. Dôvera investorov je nízka z dôvodu hospodárskej volatility spojenej s regulačnými a inými neistotami.

Európa musí prekonať tento nedostatok investícií s cieľom zotaviť sa z krízy a posilniť svoju globálnu konkurencieschopnosť. Preto je potrebné spoločné úsilie na európskej úrovni, aby sa podarilo Európu dostať na cestu hospodárskeho oživenia. V tejto súvislosti sa Komisia rozhodla prekonať nedostatok investícií prostredníctvom zriadenia Investičného plánu pre Európu.

Čo je Európsky fond pre strategické investície (EFSI)?

Európsky fond pre strategické investície (ďalej len „EFSI“) predstavuje prvý pilier Investičného plánu pre Európu. Európska komisia a Európska investičná banka (ďalej len „EIB“) zriadili EFSI s cieľom pomôcť pri prekonávaní nedostatku investícií v EÚ, a to prostredníctvom mobilizácie súkromného financovania strategických investícií.

Podporou z EFSI skupina EIB poskytuje financovanie ekonomicky a technicky životaschopným projektom vrátane projektov s vyšším rizikovým profilom, než majú bežné aktivity EIB. Dôraz sa kladie na nasledujúce kľúčové sektory:

i) doprava, energetika a digitálne hospodárstvo, ii) životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov, iii) ľudský kapitál, kultúra a zdravie, iv) výskum, vývoj a inovácie a v) pomoc pre MSP a spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou.

Prostredníctvom EFSI možno financovať investičné platformy s cieľom nasmerovať finančný príspevok na viaceré investičné projekty s tematickým alebo geografickým zameraním, ako aj operácie s národnými podpornými bankami (NPB).

Čo sú európske štrukturálne a investičné fondy?

Existuje päť európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF):

- Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)
- Európsky sociálny fond (ESF)
- Kohézny fond (KF)
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)
- Európsky námorný a rybársky fond (ENRF)

Tieto fondy majú spoločný právny rámec (nariadenie o spoločných ustanoveniach), zároveň sa na ne však vzťahujú nariadenia pre jednotlivé fondy. EŠIF významne prispievajú k cieľu EÚ dosiahnuť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. V období rokov 2014 – 2020 sa plánujú investície vo výške 454 miliárd EUR do 500 programov zameraných na strategické oblasti, ktoré podporujú rast, a to najmä v oblasti výskumu, vývoja a inovácie, podpory MSP, nízkouhlíkového hospodárstva a informačných a komunikačných technológií.

Podpora z EŠIF sa čerpá prostredníctvom vnútroštátne spolufinancovaných viacročných programov, ktoré schvaľuje Komisia a vykonávajú ich členské štáty a ich regióny v rámci zdieľaného hospodárenia. Miestne orgány sú zodpovedné za výber, realizáciu a monitorovanie projektov podporovaných z EŠIF.

Reformovaný rámec EŠIF na roky 2014 – 2020 zahŕňa rozšírenie využívania finančných nástrojov namiesto toho, aby sa využívali iba granty.

Aké sú hlavné rozdiely medzi európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (EŠIF) a Európskym fondom pre strategické investície?

Líšia sa v rizikovom profile, kritériách a spôsobe poskytovania. Z EŠIF sa môžu financovať projekty prostredníctvom grantov a finančných nástrojov a sú súčasťou programov realizovaných riadiacimi orgánmi v členských štátoch. EFSI poskytuje nástroje rizikového financovania (žiadne granty) prostredníctvom Európskej investičnej banky, ktoré sa nezakladajú na žiadnych geografických alebo sektorových kvótach, ale na dopyte na trhu po investičnom financovaní.

Aké výhody prináša komplementárne využívanie EFSI a EŠIF?

EŠIF a EFSI môžu pomôcť v spoločnom a koordinovanom úsilí riešiť pokles investícií v celej Európe alebo v konkrétnom regióne.

EŠIF a EFSI môžu vzájomným dopĺňaním a mobilizovaním čo najväčšieho počtu súkromných finančných prostriedkov zmobilizovať dodatočné investície. Tieto fondy boli navrhnuté rozdielnym spôsobom, ale vzájomne sa dopĺňajú z hľadiska účelu, formy a legislatívneho rámca. Navzájom sa posilňujú.

Môžu sa kombinovať rôznymi spôsobmi v závislosti od predmetnej investície. Kombinácia EŠIF s EFSI môže byť obzvlášť zaujímavá v niektorých krajinách alebo odvetviach, kde EŠIF ponúkajú široké možnosti a kde zatiaľ samotný EFSI nebol v plnej miere mobilizovaný.

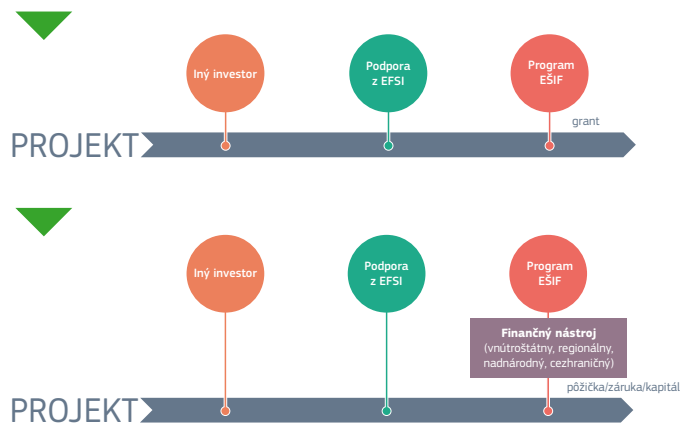
Akýkoľvek projekt, ktorý je ekonomicky a technicky životaschopný, má potenciál pozitívne prispievať k rastu a zamestnanosti v EÚ a je v súlade s politikami EÚ, môže byť oprávnený na financovanie z EFSI a EŠIF.

Regionálnym orgánom sa podarí dosiahnuť dodatočný vplyv prostredníctvom spoločných investícií z EFSI (príspevok z EFSI doplnený zo strany akýchkoľvek ďalších spoluinvestorov, ktorých priláka EFSI). Z regionálne pridelených prostriedkov sa zabezpečia investície EŠIF a okrem toho umožnia každému regiónu (v rámci jeho regionálneho programu) prilákať do regiónu investície EFSI.

Aké sú rôzne spôsoby kombinovania EŠIF a EFSI?

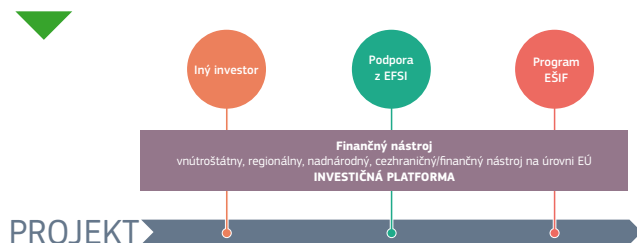
EŠIF a EFSI sa môžu kombinovať rôznymi spôsobmi:

1. Kombinácia EŠIF s EFSI priamo na úrovni projektu:

Oprávnený projekt získa financovanie z programu EŠIF (formou grantu alebo prostredníctvom finančného nástroja), z EFSI a prípadne aj zo strany iných investorov, ktorých prilákali EŠIF a EFSI.

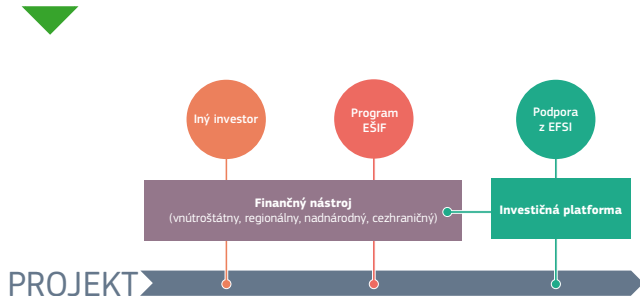
2. Kombinácia EŠIF s EFSI na úrovni investičnej platformy:

Riadiaci orgán možno bude chcieť zriadiť novú investičnú platformu (považovanú za finančný nástroj), v rámci ktorej by EFSI a iní investori investovali svoje prostriedky aj formou viacúrovňového fondu.

Iná možnosť spočíva v tom, že riadiaci orgán uskutoční príspevok z programu EŠIF do existujúcej investičnej platformy (považovanej za finančný nástroj), ktorá sa vytvorila z prostriedkov EFSI na vnútroštátnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni. Prostredníctvom tejto investičnej platformy by sa následne investovali príspevky z EFSI a z rôznych programov EŠIF do projektov (do ktorých sa môžu zapojiť ďalší investori).

3. Kombinácia EŠIF s **podporou z EFSI (poskytované prostredníctvom investičnej platformy)** na úrovni finančného nástroja alebo na projektovej úrovni:

V tomto scenári riadiaci orgán vytvorí finančný nástroj, v ktorom investičná platforma vytvorená s podporou z EFSI zohráva úlohu investora. Iní investori sa môžu tiež zapojiť. Prostredníctvom tohto finančného nástroja by sa následne investovali príspevky z EFSI a z rôznych programov EŠIF do projektov (do ktorých sa môžu zapojiť ďalší investori).

Ďalšou možnosťou by bola intervencia prostredníctvom investičnej platformy vytvorenej s podporou z EFSI priamo na projektovej úrovni na základe jednotlivých prípadov.

Možno z EŠIF prispieť do EFSI?

Programové zdroje z EŠIF nemožno previesť priamo do EFSI. Vzhľadom na jej povahu a štruktúru podpora EFSI na projekt sa nemôže považovať za vnútroštátne spolufinancovanie programu EŠIF.

Môže sa EFSI použiť ako vnútroštátne spolufinancovanie v rámci programov EŠIF?

Vnútroštátne spolufinancovanie programu EŠIF môže byť naďalej poskytované prostredníctvom iného finančného produktu EIB/EIF, buď prostredníctvom Pôžičky v rámci štruktúrného programu alebo prostredníctvom intervencie na úrovni projektu.

Takisto je možné, že za určitých podmienok sa môžu dodatočné zdroje získané na základe kombinácie intervencií z EŠIF a EFSI považovať za vnútroštátne spolufinancovanie programu EŠIF.

Ako sa uplatňujú pravidlá štátnej pomoci pri kombinovaní EŠIF a EFSI?

EFSI nepredstavuje štátnu pomoc a nie je predmetom pravidiel štátnej pomoci EÚ. Ak sa financovanie z EŠIF pre podniky neposkytuje za trhových podmienok, môže predstavovať štátnu pomoc, na ktorú sa vzťahujú pravidlá EÚ týkajúce sa štátnej pomoci.

Komisia bude posudzovať financovanie EŠIF predstavujúce štátnu pomoc na základe svojho modernizovaného rámca štátnej pomoci. Na uľahčenie využívania EFSI Komisia prioritne a na základe zrýchleného postupu posúdi súlad EŠIF s pravidlami štátnej pomoci (do šiestich týždňov od okamihu, keď dostane úplné informácie).

Kde môžu navrhovatelia projektov získať pomoc pri formovaní svojich návrhov?

Navrhovatelia projektov by mali plne využiť Európske centrum investičného poradenstva, ktoré je vstupnou bránou pre investičné poradenstvo a technickú a administratívnu podporu. Centrum, navrhnuté spoločne Európskou komisiou a Európskou investičnou bankou, pomáha verejným orgánom a navrhovateľom projektov identifikovať, uprednostňovať, pripravovať a implementovať strategické projekty a efektívnejšie využívať finančné prostriedky EÚ, a to prostredníctvom mobilizácie súkromného kapitálu. Súčasťou tohto jednotného kontaktného miesta je fi-compass, poradenská služba pre finančné nástroje EŠIF.

Okrem toho Európsky portál investičných projektov (EIPP) je nový webový portál umožňujúci navrhovateľom projektu so sídlom v EÚ z verejného či súkromného sektora oslovovať potenciálnych investorov na celom svete. Hostiteľom tohto portálu, ktorý vznikol na základe požiadavky investorov sústrediť viaceré potenciálne investičné príležitosti EÚ v rámci centrálnej platformy, je Európska komisia.

► **ĎALŠIE INFORMÁCIE**
<http://europa.eu/!DT39vF>

▶ STRATÉGIA EÚ PRE ALPSKÝ REGIÓN SA ZAMERIAVA NA VYSOKÉ CIELE

EÚ ZAČÍNA VYKONÁVAŤ STRATÉGIU NA VYTVORENIE PROSPERUJÚCEJŠIEHO, EKOLOGICKEJŠIEHO A LEPŠIE PREPOJENÉHO ALPSKÉHO MAKROREGIÓNU

Cieľom stratégie EUSALP je podnietiť inovačný a udržateľný rastový model v alpskom makroregióne, ktorý bude prínosný pre sedem krajín a viac ako 70 miliónov ľudí žijúcich v tejto oblasti.

Stratégia EUSALP bola prijatá v júli 2015 a Rada Európskej únie ju schválila v novembri 2015. Ide o makroregionálnu stratégiu EÚ, t. j. integrovaný rámec, ktorý možno okrem iného podporovať z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) s cieľom riešiť spoločné výzvy, pred ktorými stoja členské štáty a tretie krajiny nachádzajúce sa v tej istej zemepisnej oblasti. Región tak bude môcť využívať posilnenú spoluprácu, ktorá prispeje k dosahovaniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Alpská stratégia sa týka jedného z najväčších hospodárskych a produktívnych regiónov v Európe, pričom zahŕňa päť krajín EÚ (Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko a Slovinsko), dve krajiny mimo EÚ (Švajčiarsko a Lichtenštajnsko) a spolu 48 regiónov. EUSALP sa celkovo dotkne 70 miliónov ľudí, ktorí žijú a pracujú v alpskom regióne. Zo stratégie budú mať osov verejné správy, univerzity, výskumné organizácie, MSP, občianska spoločnosť, súkromný sektor aj medzinárodní investori. Zlepšenia v oblasti služieb a kvality života vďaka EUSALP navyše pocítia aj milióny turistov, ktorí každý rok navštvia túto oblasť.

Prečo EUSALP?

Občania, podniky a miestne orgány zo siedmich krajín čelia v regiónoch podobným výzvam:

- ▶ **globalizácia hospodárstva** ohrozujúca konkurencieschopnosť územia a inovácie
- ▶ **demografické trendy** súvisiace so starnutím obyvateľstva a novými modelmi migrácie
- ▶ **zmena klímy** s negatívnym vplyvom na životné prostredie, biodiverzitu a životné podmienky

▶ **energetické výzvy** na európskej a celosvetovej úrovni

▶ **mobilita**, vzhľadom na zemepisnú polohu ako európskeho tranzitného regiónu, ako aj oblasti s jedinečnými zemepisnými a prírodnými vlastnosťami.

Hlavným cieľom EUSALP je podporovať udržateľnú hospodársku a sociálnu prosperitu alpského regiónu prostredníctvom rastu a tvorby pracovných miest, a to zlepšovaním jeho príťažlivosti, konkurencieschopnosti a prepojenosti. Zároveň sa zameriava na ochranu životného prostredia a zabezpečenie zdravých a vyrovnaných ekosystémov.

Hlavná pridaná hodnota stratégie pre alpský región spočíva v novom vzťahu medzi metropolitnými, príhorskými a horskými oblasťami.

Ako to funguje?

Alpská stratégia sa zakladá na kľúčových zásadách, ktoré sa uplatňujú na jestvujúce makroregionálne stratégie – žiadne nové fondy EÚ, žiadne dodatočné formálne štruktúry EÚ a žiadne právne predpisy EÚ. Zároveň sa opiera o koordinovaný prístup, synergické účinky a účinnejšie využívanie jestvujúcich fondov EÚ a iných finančných nástrojov.

Dosiahnutie očakávaných výsledkov EUSALP je úlohou siedmich krajín a 48 regiónov. Európska komisia, ktorá pôsobí ako nezávislý sprostredkovateľ, je zodpovedná za strategickú koordináciu v oblastiach, v ktorých môže pre makroregión zabezpečiť pridanú hodnotu. Napríklad môže ponúknuť strategickú podporu tak, že určí nedostatky, ktoré je nutné riešiť na úrovni politiky, alebo sprostredkovať medziodvetvový prístup, ktorý je v súlade s rôznymi politikami EÚ.

Ako však uviedla komisárka Crețu, „toto je stratégia zameraná na krajiny“ a alpský región sa môže stať prosperujúcejším, ekologickejším a lepšie prepojeným len prostredníctvom ich záväzku, spolupráce a spoločného úsilia.

PRÍKLADY MOŽNÝCH PROJEKTOV V SÚLADE SO STRATÉGIOU EUSALP

ZVÝŠENIE HOSPODÁRSKEHO POTENCIÁLU STRATEGICKÝCH SEKTOROV

- ▶ **Alpské centrá prenosu technológií** – tento projekt spočíva v zostavení siete a súboru nástrojov pre centrá prenosu technológií s cieľom podporovať spoluprácu medzi výskumnými a vedeckými organizáciami a podnikmi, a má slúžiť ako jednotné kontaktné miesto najmä pre MSP. Centrá prenosu technológií môžu byť regionálnymi hosťiteľmi spoločných projektov v oblasti inovácie a prenosu technológií.
- ▶ **Označovanie alpského dreva a výrobkov z dreva** – zámerom je podporovať využívanie miestneho dreva z alpských lesov na stavby a výrobky z dreva pozdĺž celého hodnotového reťazca, či už mobilizovaním zdrojov a operácií alebo na účely prvej a druhej premeny. Značka kvality alpského dreva môže pomôcť pri lepšom riadení horských lesov a výrobkov z dreva, a súčasne zabezpečiť menšiu emisnú stopu prostredníctvom zníženia dopravných potrieb. Prispeje tiež k profesionalizácii aktérov a pomôže zachovávať a rozvíjať siete spoločností.
- ▶ **AlpNet** – tento projekt stavia na výsledkoch výskumu a zameriava sa na zlepšenie inovácie výrobkov pre spoločnosti, ktoré pôsobia v oblasti alpského cestovného ruchu, pokiaľ ide o celoročný cestovný ruch. V projekte sa posilní výmena poznatkov a osvedčených postupov medzi turistickými regiónmi. V rámci čoraz konkurenčnejšieho celosvetového trhu je cieľom posilniť postavenie alpského regiónu a zaistiť väčšiu udržateľnosť jeho cestovného ruchu.

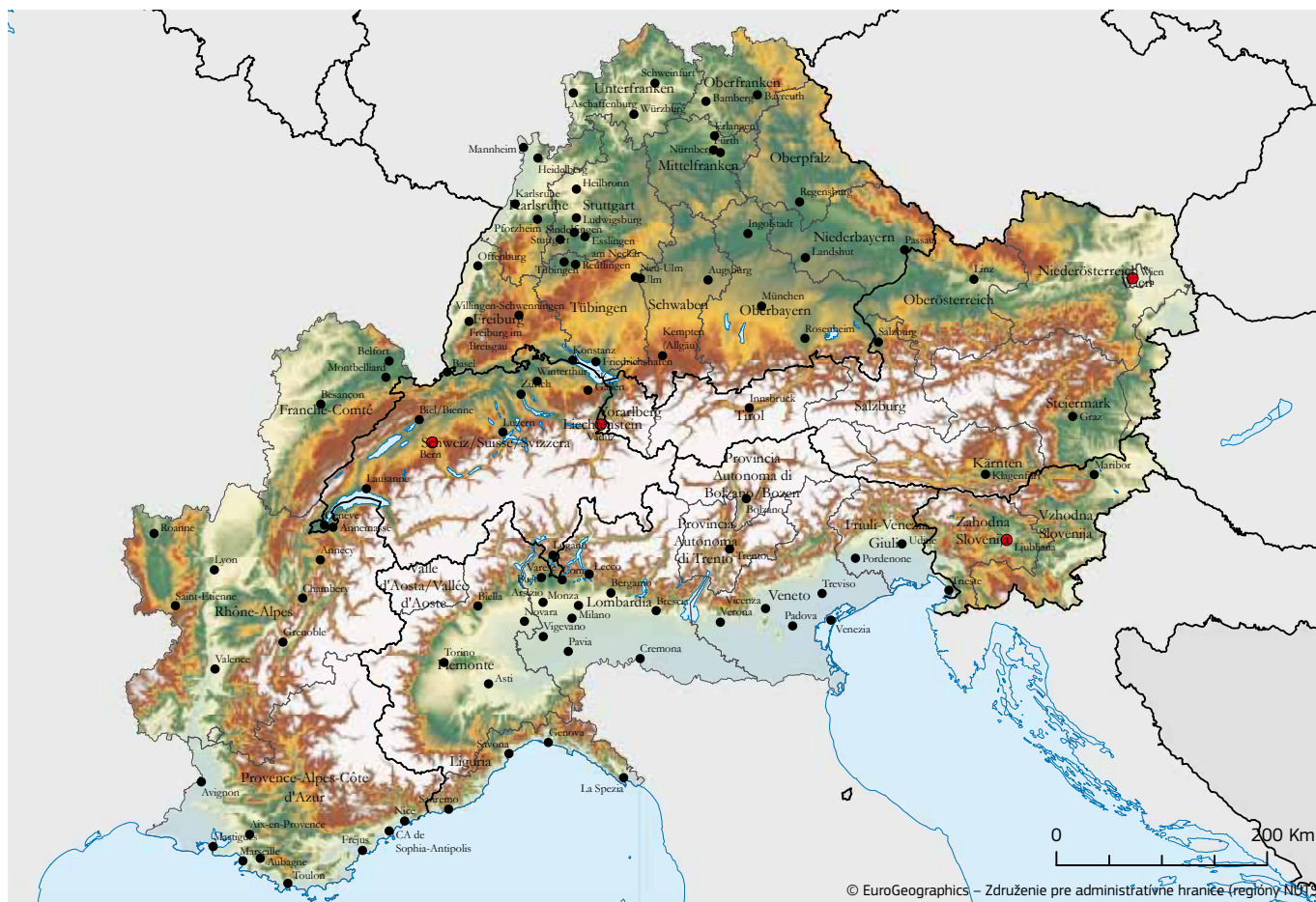
ZLEPŠOVANIE PRIMERANOSTI PRACOVNÉHO TRHU, VZDELÁVANIA A ODBORNEJ PRÍPRAVY

- ▶ **Dialóg alpskej mládeže** – mnohé alpské regióny čelia demografickým výzvam (napr. starnutie obyvateľstva, vysťahovalectvo kvalifikovanej pracovnej sily). Ak chceme aby sa mladí ľudia rozhodli pre život vo svojom domacom spoločenstve, musia byť zapojení do rozhodovania a formovania svojich životných a pracovných podmienok. Vďaka tomuto projektu budú môcť mladí ľudia pochopiť potreby a potenciál dedín a miest vo svojom domove, ako aj v celom alpskom regióne, prostredníctvom nadnárodných výmen mladých ľudí a tvorcov rozhodnutí zo všetkých alpských krajín.

PODPORA MOBILITY NÁKLADNEJ A OSOBNEJ DOPRAVY

- ▶ Modernizácia železničných cezhraničných úsekov projektov TEN-T; elektrifikácia železničných tratí, prevádzka vlakov dlhých 740 metrov a rozvoj Európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS).
- ▶ Modernizácia miestnych železničných trás, ako sú Turín – Aosta, Nice – Ventimiglia – Cuneo – Turín, Mníchov – Lindau – Bregenz – Zürich, Ulm – Friedrichshafen – Lindau, Terst – Lubľana, Brescia – Edolo, údolie rieky Durance, Miláno – Tirano, a údolie Dolomitov v provincii Trento.
- ▶ Stavanie na jestvujúcich projektoch spolupráce s cieľom znížiť vplyv transalpskej dopravy a ich modernizácia na makroregionálnej úrovni.

Od slov k činom

Komisárka pre regionálnu politiku Corina Crețu a komisárka pre dopravu Violeta Bulc sa 25. januára zúčastnili na otvárací konferencii EUSALP v slovinskom meste Brdo. Podujatie, ktoré spoločne organizovali Európska komisia a slovinské ministerstvo zahraničných vecí, sa konalo pri príležitosti začatia fázy vykonávania a účastníkom poskytlo možnosť podeliť sa o svoje názory a nápady zamerané na najlepšie pracovné metódy v záujme čo najúčinniejšieho riadenia stratégie.

„Alpský región patrí medzi najdynamickejšie, najinovačnejšie a najkonkurencieschopnejšie oblasti v Európe. Sú tu však stále sociálno-ekonomické nerovnosti, ktoré je potrebné riešiť. Práve na to slúži stratégia EÚ pre alpský región – jej cieľom je plne využiť potenciál 48 dotknutých regiónov, bez ohľadu na to, či

ide o krajiny EÚ alebo mimo EÚ, a zaistiť, aby sa na ceste k prosperite nezabudlo na žiadnu lokalitu, región alebo obyvateľa. Prišiel čas prejsť od slov k činom,“ uviedla komisárka Crețu.

„Cez Alpy prechádzajú štyri z deviatich dopravných koridorov, a preto je tento región uzol s mimoriadne krehkým prostredím. Európa závisí od prepojenosti alpského regiónu, no je zásadné kombinovať ju s najvyššou mierou udržateľnosti. Stratégia EÚ pre alpský región poskytuje víziu a vedúce postavenie, na základe ktorých je možné zhostiť sa tejto výzvy,“ dodala komisárka Bulc.

► **ĎALŠIE INFORMÁCIE**
<http://europa.eu/!tm36qb>

► PRACOVNÁ SKUPINA PRESADZUJE LEPŠIE VYUŽÍVANIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV EÚ

Tím, ktorého úlohou bolo pomôcť niekoľkým členským štátom účinnejšie využívať finančné prostriedky EÚ, dokončil svoj intenzívny pracovný program s viac ako 100 technickými stretnutiami a seminármi. Pracovná skupina pre lepšie vykonávanie (TFBI – Task Force for Better Implementation) riešila v spolupráci s ôsmimi krajinami prekážky a nezrovnalosti, ktoré sa vyskytovali pri pridelovaní a vynakladaní prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ.

TFBI začala pôsobiť v novembri 2014 a jej úlohou bolo vyhodnotiť, prečo Bulharsko, Chorvátsko, Česká republika, Taliansko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Maďarsko zaostávali pri poskytovaní financovania v rámci programov a na projekty. Okrem identifikovania prekážok zostavila TFBI v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi akčné plány, aby sa veci pohli dopredu.

Celý proces sa tešil silnej politickej podpore Komisie a členských štátov. Cieľom bolo poskytnúť jednotlivým zapojeným krajinám prispôsobené a koordinované metódy na zlepšenie vykonávania, aby sa úspešne uzavrelo programové obdobie 2007 – 2013.

Úsilie o zmenu

Pracovná skupina postupovala tak, že systematicky kontrolovala programy, priority a dokonca aj individuálne projekty podporované EÚ, ak to bolo potrebné. Následne sa identifikovali činnosti na zrýchlenie vykonávania, ktoré sa zahrnuli do akčných plánov členských štátov. Všetky akčné plány boli schválené na jar 2015. Boli zostavené tak, aby obsahovali kvantifikovateľné míľniky a ciele a pokrok sa monitoroval každé dva mesiace alebo raz za štvrtrok.

Výsledkom činnosti TFBI boli úpravy mnohých harmonogramov programov a projektov. Niektoré projekty boli rozdelené na dve programové obdobia, čo znamená, že teraz sa môžu počas rokov 2014 – 2020 vykonať v celom rozsahu. Okrem toho sa identifikovali a predložili nové veľké projekty. Zvýšili

sa prostriedky pridelené finančným nástrojom a dotknuté členské štáty môžu odteraz uplatňovať väčšiu pružnosť pri vykazovaní dodatočných výdavkov.

V rámci procesu sa realizovala aj široká škála podujatí na budovanie kapacít vrátane seminárov, pracovných stretnutí a technických stretnutí s vnútroštátnymi orgánmi, na ktorých sa vymieňali osvedčené postupy [pozri rámček v spodnej časti]. TFBI síce na konci roka 2015 skončila svoju činnosť, no Komisia bude aj naďalej poskytovať pomoc a organizovať podobné podujatia pre členské štáty, keď budú realizovať programy počas obdobia financovania 2014 – 2020.

Krivka učenia

Veľa otázok, ktoré riešila TFBI, bolo špecifických pre daný členský štát, no objavilo sa aj niekoľko spoločných príčin omeškania:

- niektoré programy sa rozbiehali pomaly;
- nedostatočná príprava na zložité infraštruktúrne projekty;
- dlhé cykly projektov;
- príliš zdĺhavé vnútroštátne administratívne postupy;
- nedostatok administratívnej kapacity na vnútroštátnej úrovni a na úrovni príjemcov; a
- chyby v postupoch verejného obstarávania.

Objavili sa tiež názory, podľa ktorých vykonávanie programu predstavovalo prudkú krivku učenia vo všetkých členských štátoch, a predovšetkým v tých, ktoré realizovali svoje prvé úplné programové obdobie. Na obdobie rokov 2014 – 2020 sa odporúča, aby všetky vnútroštátne orgány čo najskôr začali s opatreniami na vykonávanie programu.

TFBI sa domnieva, že na zabezpečenie úspechu je nutné, aby vnútroštátne orgány našli účinné spôsoby podpory projektových príjemcov, keď začnú vynakladať finančné prostriedky. Jeden z navrhovaných postupov predstavujú pravidelné činnosti budovania kapacít, či už pre orgány, ktoré pridelujú finančné prostriedky, alebo pre organizácie, ktoré ich vynakladajú v nasledujúcich fázach.

► Zasadnutie pracovnej skupiny v Chorvátsku v decembri 2015

Úspechy TFBI v číslach

- Vďaka zásahu pracovnej skupiny Slovensku, Rumunsku a Chorvátsku viac nehrozí, že prídu o finančné prostriedky EÚ vo výške 1,3 miliardy EUR.
- V ôsmich členských štátoch sa upravilo viac ako 40 programov financovaných EÚ a 120 veľkých projektov.
- TFBI zorganizovala viac ako stovku technických stretnutí v rámci svojho 12-mesačného programu.

Podľa pracovnej skupiny by bolo dobré, keby sa častejšie využívali niektoré opatrenia na budovanie kapacít vytvorené Komisiou. Patrí medzi ne proces TAIEX-REGIO PEER 2 PEER (pozri stranu 16), ktorého cieľom je výmena odborných znalostí medzi orgánmi spravujúcimi finančné prostriedky Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu. Takisto by sa mohli zavádzať pakty integrity (pozri stranu 18), ktoré poskytujú prostriedky na dosiahnutie transparentných postupov verejného obstarávania bez korupcie.

Osvedčené postupy

INTENZÍVNEJŠIE PODÁVANIE SPRÁV A POSILNENIE ĎALŠIEHO POSTUPU: vo väčšine krajín, ktorým pomáhala TFBI, sa zlepšili ďalšie postupy a častejšie sa podávali správy o akčných plánoch. Predovšetkým v Rumunsku, na Slovensku a v Maďarsku sa zorganizovalo niekoľko technických stretnutí zameraných na podrobné preskúmanie aktuálneho stavu rôznych programov – často podľa priorít a podľa projektov.

ZLEPŠOVANIE PROJEKTOVÝCH HARMONOGRAMOV A PLATIEB: Česká republika, Maďarsko a Slovensko využitím usmernení Komisie o uzavretí programu dôkladne a systematicky zrevidovali harmonogramy svojich projektov. Zároveň požiadali Komisiu o ďalšiu pomoc v súvislosti s rozličnými technickými a administratívnymi otázkami. Maďarsko a Slovensko preskúmali svoje metódy vykazovania výdavkov v projektoch, ktoré vytvárajú príjmy, a zvažujú alternatívne účtovné postupy na zlepšenie spôsobu, akým sa pridelujú finančné prostriedky.

► **ĎALŠIE INFORMÁCIE**
<http://europa.eu/!VQ76YC>

▶ NAŠLI STE ODBORNÉ ZNALOSTI, KTORÉ STE HĽADALI?

TAIEX-REGIO PEER 2 PEER: PRUŽNÝ A ÚČINNÝ NÁSTROJ NA VÝMENU ZNALOSTÍ MEDZI REGIÓNMÍ V EURÓPE

V marci 2015 Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku zaviedlo nový nástroj, ktorý umož-

ňuje verejným správam spravujúcim prostriedky Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu vymieňať si odborné znalosti a osvedčené postupy v celej Európe s cieľom ďalej zlepšiť spôsob, akým sa využívajú investície EÚ.

Nástroj TAIEX-REGIO PEER 2 PEER po roku preukázal svoju hodnotu. Zabezpečuje účinný a používateľsky prístupný on-line systém, prostredníctvom ktorého sa odborníci a príjemcovia pomoci schádzajú na desiatkach seminárov, študijných návštev a výmen odborníkov.

PEER 2 PEER stavia na existujúcom nástroji technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX), ktorý sa už viac ako 20 rokov testuje a neustále zlepšuje. Pôvodne bol vytvorený na podporu prístupových rokovaní pre vtedajších 13 členských štátov EÚ.

PEER 2 PEER umožňuje verejným správam získať prístup k pomoci a ponúkať pomoc, reagovať na výzvy verejných orgánov riadiacich prostriedky EFRR a Kohézneho fondu, z ktorých 90% vyjadrilo záujem o partnerské učenie a 50% uznalo, že má konkrétne potreby v oblasti budovania kapacít.

V širšom ponímaní je nástroj súčasťou úsilia Európskej komisie o plné využitie potenciálu regionálnej politiky pri tvorbe pracovných miest a zabezpečovaní udržateľného rastu v súlade s cieľmi stanovenými v stratégii Európa 2020 a v investičnom pláne EÚ vo výške 315 miliárd EUR.

Do riadenia EFRR a Kohézneho fondu sa v celej EÚ zapája 24 000 úradníkov z vnútroštátnych a miestnych správ. Cieľom nástroja PEER 2 PEER je využiť ich znalosti a skúsenosti a zabezpečiť lepšie výsledky prostredníctvom zverejnenia ich odborných znalostí a osvedčených postupov.

Praktické uplatňovanie

V uplynulom roku sa nástroj v pilotnej fáze už použil na zorganizovanie takmer 30 podujatí pre žiadateľov zo 14 členských štátov. Podujatia sa rôznili svojou veľkosťou a tematickým zameraním, od študijných návštev s tromi účastníkmi cez výmenné misie odborníkov a stretnutia 15 osôb z viacerých krajín až po semináre so 60 účastníkmi, zatiaľ čo témy zahŕňali riadenie investícií, verejné obstarávanie, dopravu či životné prostredie.

Najaktívnejšími príjemcami boli doteraz Česká republika, Bulharsko, Chorvátsko a Litva a väčšina všetkých žiadostí o pomoc bola schválená.

- ▶ Fabienne Ruault z Európskej komisie predstavuje on-line nástroj
- ▶ Seminár TAIEX-REGIO s účasťou viacerých krajín zameraný na riadenie environmentálnych investícií, december 2015, Litva

„Táto iniciatíva PEER 2 PEER je dôležitým krokom – je pružná, ľahko sa používa a rieši konkrétne potreby našich regiónov.“

▶ CORINA CREȚU – KOMISÁRKA EÚ PRE REGIONÁLNU POLITIKU

Napríklad v decembri vycestovalo 16 odborníkov z ôsmich členských štátov do Vilnius, aby sa zúčastnili na seminári s účasťou viacerých krajín zameranom na riadiace postupy v oblasti environmentálnych investícií. Prostredníctvom seminára sa agentúre litovského ministerstva životného prostredia pre riadenie environmentálnych projektov poskytli základné odborné znalosti o tom, ako čo najlepšie investovať prostriedky z EFRR a Kohézneho fondu.

V menšom meradle traja odborníci zo Združenia severných holandských krajov vycestovali v septembri do Rumunska na trojdňovú študijnú návštevu s cieľom pomôcť Agentúre pre rozvoj severovýchodných regiónov zostaviť súbor znalostí a skúseností o inteligentnej špecializácii. Zamerali sa na kombinovanie opatrení z oblasti priemyslu, vzdelávania a inovácií s cieľom identifikovať oblasti investícií do vzdelanostnej základne.

V júni 2015 sa pomocou nástroja PEER 2 PEER v Bulharsku zorganizoval seminár o úspešných modeloch riadenia a kontroly finančných nástrojov, na ktorom sa zúčastnilo 60 odborníkov z Nemecka, Poľska, Slovinska a Spojeného kráľovstva.

Pozitívne výsledky

Najväčšími oblasťami záujmu partnerských výmen boli doteraz finančné nástroje, finančné hospodárenie a kontrola, verejné obstarávanie, štátna pomoc, monitorovanie a podávanie správ a udržateľný mestský rozvoj.

Komisárka pre regionálnu politiku Corina Crețu uvádza, že spätná väzba žiadateľov o pomoc bola doteraz veľmi pozitívna a úradníci, ktorí sa zúčastnili na podujatiach ako partnerskí odborníci takisto považovali tieto výmeny za prínosné.

Systém ponúka vhodné podmienky, keďže pomáha pri rýchlejšej a účinnej organizácii krátkodobých výmen odborníkov, a zároveň minimalizuje administratívnu záťaž. Takisto ponúka pružnosť, ktorú dosvedčujú rôzne druhy výmen zorganizovaných prostredníctvom tohto systému. Platforma poskytuje aj zabezpečovanie kvality prostredníctvom niekoľkých vstavaných mechanizmov kontroly kvality a posudzovania odborníkov a výmen.

Nástroj zohráva významnú úlohu pri zaisťovaní odolnosti a účinnosti miestnych a vnútroštátnych správ, ktoré riadia finančné prostriedky regionálnej politiky vo všetkých oblastiach Európy, a umožňuje tak, aby sa projekty premietli do skutočných prínosov pre ľudí žijúcich v európskych regiónoch.

„Táto iniciatíva PEER 2 PEER je dôležitým krokom – je pružná, ľahko sa používa a rieši konkrétne potreby našich regiónov,“ uvádza komisárka Crețu.

Komisia koncom tohto roka zorganizuje hodnotenie iniciatívy TAIEX-REGIO PEER 2 PEER, na základe ktorého sa rozhodne o ďalších krokoch budúceho uplatňovania a rozvoja nástroja.

► ĎALŠIE INFORMÁCIE

PEER 2 PEER a postup podávania žiadostí – navštívte vyhradenú webovú stránku

http://ec.europa.eu/regional_policy/p2p alebo sa obráťte na adresu REGIO-PEER2PEER@ec.europa.eu

► PAKTY INTEGRITY POSILŇUJÚ BOJ PROTI PODVODOM A KORUPCII

OCHRANA PROJEKTOV FINANCOVANÝCH EÚ

Korupcia vážne poškodzuje hospodárstvo a spoločnosť ako celok, podkopáva demokraciu, brzdí hospodársky rozvoj a narúša sociálnu spravodlivosť a právny štát. Európska komisia a Transparency International spolupracujú na ochrane finančných prostriedkov EÚ pred podvodmi a korupciou a na zlepšovaní kvality verejného obstarávania.

Odhaduje sa, že v dôsledku korupcie európske krajiny každý rok prídu o 120 miliárd EUR, čo je takmer celý ročný rozpočet Európskej únie (EÚ) na rok 2014.⁽¹⁾ Korupcia vo verejnom obstarávaní poškodzuje verejné záujmy, podkopáva dôveru verejnosti a má negatívny vplyv na život ľudí. Účinné riešenie korupcie a podvodných činností si však vyžaduje komplexný prístup.

► Komisárka pre regionálnu politiku Corina Crețu a zástupca výkonného riaditeľa Transparency International Miklos Marschall otvárajú iniciatívu

Občianska spoločnosť ako účinná protikorupčná sila môže zohrávať významnú úlohu pri presadzovaní transparentnosti, zodpovednosti a prevencie. Európska komisia a Transparency International spojili sily a zintenzívnili svoju plodnú spoluprácu s cieľom identifikovať nové inovačné spôsoby boja proti korupcii a zlepšovať účinnosť projektov spolufinancovaných z fondov EÚ.

V marci 2015 komisárka pre regionálnu politiku Corina Crețu a zástupca generálneho riaditeľa Transparency International Miklos Marschall otvorili iniciatívu „Pakty integrity – mechanizmus verejnej kontroly na ochranu finančných prostriedkov EÚ voči podvodom a korupcii“. Cieľom druhej fázy tohto spoločného projektu, ktorá sa začala 1. januára 2016 a bude trvať štyri roky, je pilotne riadiť tzv. pakty integrity v rámci niekoľkých projektov spolufinancovaných EÚ vo viacerých krajinách EÚ.

(1) Správa EÚ o boji proti korupcii, COM(2014) 38 finálna verzia z 3. februára 2014

Transparentnosť

Pakt integrity je dohoda medzi verejným obstarávateľom, všetkými uchádzačmi o verejnú zákazku a nezávislým kontrolórom, ktorý dohliada na vykonávanie paktu a uisťuje sa, že všetky strany si plnia záväzky, ktoré im z neho plynú. Stanovujú sa v ňom práva a povinnosti tak, aby žiadna strana nevyplatila, neponúkla, nežiadala ani neprijala úplatky, a aby uchádzači neuzatvárali tajné dohody s konkurentmi s cieľom získať zákazku a aby neuplácali zástupcov obstarávateľa pri vykonávaní zákazky.

Na zabezpečenie transparentnosti pakt obsahuje záväzok, podľa ktorého všetky strany musia poskytnúť prístup k informáciám, zabezpečiť pravidelné verejné správy o výsledkoch kontrol a presadzovať využívanie otvorených údajov, ako aj zverejňovanie informácií súvisiacich s procesom obstarávania.

Nezávislý kontrolór, ktorý dohliada na vykonávanie paktu, sa uisťuje, že všetky strany si plnia záväzky vyplývajúce z paktu integrity. V mechanizme sa takisto spresňujú pravidlá pre uchádzačov v záujme vytvorenia rovnakých podmienok. Firmám umožňuje vyhnúť sa úplatkárstvu, pretože sa ním zabezpečuje, že ich konkurenti budú konať tak isto a že orgány vládneho obstarávania sa budú venovať predchádzaniu korupcie a dodržiavať transparentné postupy. Tieto paky sú právne záväzné zmluvy, ktoré v prípade porušenia môžu viesť k sankciám.

Okrem právnej transparentnosti sa paky transparentnosti venujú aj efektívnosti, pričom zo skúseností vyplýva, že vďaka paktu možno znížiť náklady na projekt až o 30%. Súčasne môžu podporovať inštitucionálne zmeny a presadzovať dobrú správu verejných záležitostí.

Na základe výzvy na vyjadrenie záujmu zverejnenej 22. mája 2015⁽²⁾ bolo v tejto pilotnej fáze vybraných 17 projektov spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ. Predložili ich riadiace orgány a príjemcovia pomoci, zatiaľ čo vybrané organizácie občianskej spoločnosti sa prihlásili na pozíciu kontrolóra paktu integrity.

Veľký záujem z oboch strán viedol k výberu vynikajúcej skupiny projektov z 11 rôznych sektorov (doprava, budovanie inštitúcií, kultúra, monitorovanie, životné prostredie, energetika, vzdelávanie, výskum a vývoj, integrované územné investície, administratívne kapacity a zdravotná starostlivosť) a z 11 členských štátov (Bulharsko, Česká republika, Grécko, Maďarsko,

Litva, Lotyšsko, Slovinsko, Portugalsko, Rumunsko, Taliansko a Poľsko). Poučenia z týchto pilotných projektov sa budú šíriť a v budúcnosti sa môžu uplatniť na mnohé ďalšie projekty spolufinancované EÚ.

Činnosti v rámci projektov financovaných Komisiou budú zahŕňať:

- ▶ odbornú prípravu a budovanie kapacít vybraných organizácií občianskej spoločnosti s cieľom vykonávať projekt na úrovni jednotlivých krajín;
- ▶ zostavovanie a uzatváranie paktov integrity;
- ▶ odbornú prípravu a zvyšovanie znalostí príslušných zainteresovaných strán, ako sú verejní obstarávatelia, riadiace orgány či hospodárske subjekty, pokiaľ ide o protikorupčné opatrenia a opatrenia transparentnosti v kontexte prístupu paktov integrity;
- ▶ nezávislé monitorovanie paktov integrity, ktoré budú vykonávať a/alebo koordinovať organizácie občianskej spoločnosti;
- ▶ zabezpečovanie transparentnosti a prístupu k informáciám v súvislosti s postupom paktov integrity a s výsledkami pre občanov v zúčastnených členských štátoch EÚ;
- ▶ pravidelné zverejňovanie a zaznamenávanie vplyvu, poučení a osvedčených postupov pre partnerov projektu, ako aj širokú verejnosť.

Sekretariát Transparency International bude zabezpečovať celkovú koordináciu projektu. Bude koordinovať 16 organizácií občianskej spoločnosti, ktoré budú monitorovať paky integrity a vykonávať zabezpečovanie kvality realizácie projektu na všetkých úrovniach, propagáciu a šírenie výsledkov projektu, potrebnú odbornú prípravu a budovanie kapacít, zaznamenávanie a šírenie vplyvu, poučení a osvedčených postupov.

Paky integrity slúžia na presadzovanie nákladovej účinnosti, ako aj dobrej správy. Zároveň budú podnetom na inštitucionálne zmeny, ako je väčšie využívanie systémov elektronického obstarávania, zjednodušenie administratívnych postupov a zlepšenia v rámci regulačného prostredia.

▶ **ĎALŠIE INFORMÁCIE**
<http://europa.eu/!Qq83pP>

(2) Výzvy boli zverejnené na webovej lokalite Inforegio: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

▶ VAŠIMI SLOVAMI

NÁZORY ZÚČASTNENÝCH STRÁN NA POLITIKU SÚDRŽNOSTI NA OBDOBIE ROKOV 2014–2020

Časopis
Panorama
víta vaše
príspevky

Vašimi slovami je názov sekcie časopisu Panorama, v ktorom zúčastnené strany na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni môžu vyjadriť svoj názor na reformovanú politiku súdržnosti a načrtnúť svoje plány na obdobie rokov 2014–2020.

Panorama víta vaše príspevky vo vašom jazyku, ktoré môžeme predstaviť v budúcich vydaniach. Ak chcete získať informácie o termínoch a pokynoch na odosielať príspevkov, kontaktujte sa s nami.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ GRÉCKO

▶ OD ROZVOJA INFRAŠTRUKTÚRY K INFRAŠTRUKTÚRE ROZVOJA

V rámci regionálneho operačného programu regiónu Attica sa musia riešiť mnohé výzvy, podobne ako v historickom regióne, ktorému slúži.

Regionálny operačný program na roky 2014 – 2020 pre región Attica, do ktorého patrí aj mesto Atény, bol schválený v decembri 2014, len niekoľko mesiacov po tom, ako sa vymenilo obsadenie regionálnej správy. Nový program obsahuje veľa výziev, no potreby regiónu Attica sú ešte početnejšie. Zmena politiky zásahov, výskyt viacerých typov podmienenosti ex-ante a automatických pozastavení a potreba dosiahnuť konkrétne ciele na finančnej a realizačnej úrovni – to všetko sú časti mozaiky v novom programovom období regionálneho operačného programu, na ktoré musí pamätať riadiaci orgán regiónu Attica.

Región Attica môže vo svojom regionálnom operačnom programe využiť na verejné výdavky 1,1 miliardy EUR, ktoré pochádzajú z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Európskeho sociálneho fondu (ESF), a ktoré sú rozdelené medzi 13 prioritných osí a 10 tematických cieľov. Pridelenie

finančných prostriedkov z Kohézneho fondu a z programu rozvoja vidieka zvýšilo finančnú kapacitu regiónu v novej dohode o partnerstve v súvislosti s rámcom rozvoja, pričom sa vytvorili veľké záväzky a vysoké očakávania.

Medzi základné priority regiónu Attica a jeho riadiaceho orgánu patrí vytváranie partnerstiev na regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni, posilňovanie kapacity konečných príjemcov a využívanie dostupných nástrojov Európskej komisie, ako sú integrované územné investície, finančné nástroje, pakty integrity, podpora od skupiny JASPERS atď. Zároveň predstavujú podmienku úspešného využitia komunitných aj vnútroštátnych zdrojov.

Vyriešenie chronických environmentálnych problémov regiónu Attica (kanalizácia a spracovanie odpadových vôd v regióne Východná Attica, spracovanie tuhého odpadu šetrné k životnému prostrediu), odstraňovanie chudoby a sociálneho vylúčenia, využívanie a podpora určitých mestských oblastí v širšom okruhu Atén prostredníctvom integrovaných zásahov zameraných na viacero tém, a spájanie akademických a výskumných kapacít s podnikateľskými potrebami s cieľom priniesť inováciu sú realistické ciele, ktoré je možné dosiahnuť do konca programového obdobia 2014 – 2020.

Pokrok dosiahnutý v rámci regionálneho operačného programu regiónu Attica sa nebude posudzovať len z hľadiska jeho absorpcie, ale najmä z hľadiska jeho účinnosti, výkonnosti a najlepšieho využitia komunitných zdrojov. Personál riadiaceho orgánu a regiónu Attica systematicky pracuje na realizácii tejto stratégie.

DIMITRIS DROSIS – Riaditeľ osobitného riadiaceho orgánu, regionálny operačný program regiónu Attica

▶ FRANCÚZSKO

▶ DOPRAVNÉ HOSPODÁRSTVO NA VODÍKOVÝ POHON S NULOVÝMI EMISIAM SA VYDÁVA NA CESTU

„Zriadenie [staníc v Grenobli a Lyone] dosvedčuje, že doprava na vodíkový pohon s nulovými emisiami je tu v regióne Rhône-Alpes realitou! A pôjdeme ešte ďalej – v druhej fáze projektu HyWay sa zabezpečí miestna výroba vodíka z obnoviteľnej elektrickej energie vyrábanej v oblasti. Naším cieľom je úplne bezuhlíková doprava.“

Región Auvergne-Rhône-Alpes v rámci svojho operačného programu Európskeho fondu regionálneho rozvoja/Európskeho sociálneho fondu podporuje výrobu obnoviteľnej energie a v období rokov 2014 – 2020 vynaloží takmer 100 miliónov EUR z pridelených 509 miliónov EUR na energetický prechod.

Cieľom tohto celonárodného inovačného projektu je začleniť francúzske odvetvie vodíkovej energie do priemyslu a posilniť konkurencieschopnosť tejto technológie. Podľa odhadov by sa do skončenia trojročného projektu malo vytvoriť asi 100 pracovných miest.

Región Auvergne-Rhône-Alpes spája 80% aktérov francúzskeho odvetvia vodíkovej energie. V programe „Rok všeobecného presadenia vodíka“ sa zavádzajú úžitkové vozidlá na vodíkový pohon/hybridné batérie v okolí niekoľkých nabíjajúcich staníc v Grenobli a Lyone.

V programe HyWay sa uplatňuje jedinečný a inovačný model, v rámci ktorého sa zavádzajú vozové parky úžitkových vozidiel vybavené vodíkovou súpravou, ktoré sa používa na zdvojnásobenie ich dojazdu medzi dvomi nabíjajúcimi stanicami. Prví používatelia sú priekopníkmi udržateľnej dopravy na vodíkový pohon. Vodíková energia prispieva k ochrane životného prostredia, pretože reaguje na výzvu na dosiahnutie bezuhlíkovej dopravy znížením emisií skleníkových plynov a znečistenia mestských oblastí.

Združenie pre konkurencieschopnosť Tenerrdis spolupracuje až s ôsmimi priemyselnými partnermi spolu s Francúzskou komisiou pre alternatívne energie a jadrovú energiu (CEA) na úspešnom vykonaní tohto predvýrobného ukázkového projektu.

V júni 2015 projekt HyWay zaznamenal výrazný pokrok, keď bolo na stanicu v Grenobli doručených 21 vozidiel a tri čerpacie vodíkové stanice. Úžitkové vozidlá na elektrický pohon sú vybavené zariadením na predĺženie výdrže vodíkovej batérie na základe technológie CEA a sú schopné najazdiť v mestských jazdných podmienkach až 300 km za deň.

Vo februári 2016 bola zriadená nová čerpacia vodíková stanica v Lyone, ktorá je schopná naplniť vozidlo za menej ako sedem minút pri tlaku 350 barov a každý deň dokáže obslúžiť 15 vozidiel, čo je štyrikrát väčšia kapacita ako na pôvodnej ukázkovej stanici.

Tento vozový park 50 vozidiel na vodíkový pohon je v súčasnosti najväčším využívaným parkom v Európe. Za prvé štyri mesiace používania niektoré vozidlá najazdili viac ako 60 000 km a vyše 280-krát načerpali pohonné hmoty na staniaciach.

V druhej fáze projektu sa plánuje rozšírenie miestnej výroby vodíka z obnoviteľnej elektrickej energie vyrábanej v oblasti. Cieľom je preukázať potenciál úplného vodíkoveho reťazca od obnoviteľného zdroja až po dopravu s nulovými emisiami.

CHANTAL MOREAU – *Riaditeľka európskych programov, región Auvergne-Rhône-Alpes*

▶ SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

▶ FINANČIE Z PROGRAMU PEACE SPÁJAJÚ ROZDELENÉ KOMUNITY

Tradične rozpoltenú konfliktnú oblasť uprostred Severného Belfastu sa podarilo úplne pretvoriť vďaka financiám z programu EÚ PEACE.

Na spustnutom mieste, ktoré bolo kedysi dejiskom násilných zrážok medzi susediacou protestantskou a katolíckou komunitou, bolo zriadené komunitné stredisko Girdwood, ktoré bude uľahčovať pozitívny kontakt medzi komunitami prostredníctvom športových a iných spoločenských aktivít.

Tento prerod by nebol možný bez podpory programu EÚ PEACE III, ktorý počas uplynulých dvadsiatich rokov prispieva k mieru a stabilite v celom Severnom Írsku a v pohraničnom regióne Írska. Ide o jedinečný program v rámci všetkých 28 členských štátov. Funguje od roku 1995 a regiónu sa z neho dostalo podpory vo výške približne 2 miliardy EUR.

Nedávno bol schválený program PEACE IV na roky 2014 – 2020, ktorý spravuje Osobitný orgán pre programy EÚ (SEUPB), a na ktorý sa vyčlenilo 270 miliónov EUR (229 miliónov EUR z EFRR).

Mnohé iniciatívy spoločných stredísk spadajúce do oblasti oprávnenosti programu PEACE III, medzi ktoré patrí aj stredisko Girdwood, sú úspešné, a preto sa toto finančné krytie bude aj naďalej poskytovať v rámci programu PEACE IV. Z programu sa bude podporovať vznik mnohých ďalších nových spoločných priestorov a miestne iniciatívy zamerané na vytváranie inkluzívnejších verejných priestranstiev v mestách, mestečkách a na dedinách.

Na zaistenie trvácneho vplyvu v regióne sa v rámci programu PEACE IV pozornosť sústreďuje na deti a mladých ľudí v školskom aj mimoškolskom prostredí. V Írsku aj Severnom Írsku žije veľa mladých ľudí – viac ako jedna tretina obyvateľov Severného Írska má menej ako 25 rokov, a teda nemá žiadnu priamu skúsenosť s násilnými konfliktmi z minulosti. Napriek tomu v tejto vekovej skupine naďalej značne prevládajú základné problémy so segregáciou a vylúčením.

Značné prostriedky z programu PEACE IV sa preto využijú na pomoc mladým ľuďom, ktorí sú odsúvaní na okraj spoločnosti a pociťujú znevýhodnenie na oboch stranách hranice, a u ktorých hrozí, že sa budú správať antisociálne, budú násilníci alebo nekonformní. Cieľom programu je takisto pomôcť im dosiahnuť pocit, že niekam patria, a povzbudiť ich, aby sa zapájali do budovania vzťahov medzi komunitami a do rozvoja občianstva.

V Severnom Írsku navštevuje 92,6% detí školy, ktoré sú prevažne naviazané na jednu komunitu. V Írsku vlastní a spravuje viac ako 90% škôl katolícka cirkev. Táto skutočnosť výrazne obmedzuje ich možnosti spoznať a učiť sa od rovesníkov z iného prostredia. Z programu PEACE IV sa budú financovať spoločné vzdelávacie iniciatívy s cieľom vytvoriť priame a udržateľné školské kontakty medzi žiakmi a učiteľmi zo všetkých prostredí.

Mnohé iniciatívy spoločných stredísk spadajúce do oblasti oprávnenosti programu sú úspešné, a preto sa bude aj naďalej poskytovať značná finančná pomoc na podobné iniciatívy. Z programu PEACE IV sa bude podporovať vznik mnohých ďalších nových spoločných priestorov, ako aj miestne iniciatívy zamerané na vytváranie inkluzívnejších verejných priestranstiev v mestách, mestečkách a na dedinách.

V dôsledku tradičných rozkolov v Severnom Írsku a v pohraničnom regióne Írska sa niektoré časti spoločnosti ešte stále vyrovnávajú s rozmanitosťou a rozdielnosťou. Veľká časť programu bude preto venovaná podpore pozitívnych vzťahov na celoregionálnej úrovni, a to aj prostredníctvom partnerstiev pod vedením miestnych orgánov.

Celoregionálny prístup vytvorený na podporu tých, ktorí utrpeli traumy v dôsledku konfliktu, bude koordinovať služba pre obeť a osoby, ktoré prežili útoky v Severnom Írsku.

Ďalšie informácie: www.seupb.eu

JOHN McCANDLESS – Komunikačný riaditeľ, Osobitný orgán pre programy EÚ

▶ NEMECKO

▶ PROTIPOVODŇOVÁ
OCHRANA V
DURÍNSKU

Katastrofické povodne, ktoré postihli región Durínsko v lete 2013, zrýchlili realizáciu spolkového plánu protipovodňovej ochrany.

Slobodný štát Durínsko sa nachádza v strednej pahorkatine Spolkovej republiky Nemecko. Je to povodňová oblasť, ktorou preteká 1867 km vodných tokov náchylných na povodne, pričom 1273 km patrí do právomoci regionálnej správy a 594 km spadá do právomoci miestnej samosprávy.

Pre všetky vodné útvary boli vypracované mapy povodňového rizika, mapy ohrozenia povodňami a plány riadenia povodňového rizika. Použitý prístup a podrobné plánovanie možno nájsť v spolkovom programe protipovodňovej ochrany, ktorý sa vzťahuje na počítačový cyklus podľa smernice o riadení povodňového rizika (2016 – 2021).

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) je ideálnym nástrojom na financovanie iniciatív zameraných na vykonávanie systémov protipovodňovej obrany. Súčasťou účinnej a preventívnej protipovodňovej ochrany je predchádzanie povodňami, riadenie využívania pôdy a technické opatrenia protipovodňovej ochrany, ktoré sa vzájomne dopĺňajú.

Predchádzanie povodňami zahŕňa poskytovanie presných informácií s cieľom povzbudiť tých, ktorí sú nimi postihnutí, aby prijali preventívne kroky (či už ide o správanie, štrukturálne zabezpečenie alebo poistenie), a poskytnúť im pohotovostné služby so základnými údajmi.

Medzi preventívne opatrenia v oblasti využívania pôdy patrí vymedzenie povodňových oblastí s cieľom obmedziť výstavbu na danej pôde, zatiaľ čo decentralizovanými opatreniami protipovodňovej ochrany, ako je prispôbené využívanie pôdy a nábreví, sa môže minimalizovať odtok na mieste jeho vzniku.

Pri technickej protipovodňovej ochrane sa využívajú štrukturálne opatrenia, aby sa zabezpečilo, že vodné útvary sú schopné absorbovať vymedzený objem povodňovej vody bez toho, aby boli spôsobené závažné škody.

V Durínsku sa vymedzila protipovodňová ochrana pre všetky vodné útvary s povodňovým rizikom, ktorých údržba patrí medzi

povinnosti regiónu a samospráv. Škody nespôsobuje len samotná povodňová voda, ale aj sídla postavené v možných povodňových oblastiach plus neprimerané investície do odstraňovania povodňového rizika.

Durínsko preto vybuduje systém protipovodňovej ochrany čo najďalej od vodných útvarov. Rozšírené odvodňovacie oblasti povodní umožňujú synergie (napr. prirodzenejší vývoj vodného útvaru, integrácia do priestoru na oddych a dotyk s prírodou v mestskej infraštruktúre, ako aj možné chodníky pre chodcov a cyklistov).

Keďže priestor potrebný na dosiahnutie tejto vízie bude viesť k nákupu a búraniu ďalších budov a k častejším povodňami na poliach, bude potrebný nový prístup k plánovaniu.

Táto stratégia širšieho odvodňovacieho prierezu môže v prípade vzniku konfliktov spôsobiť veľké problémy pre obyvateľov a omeškania. S cieľom vyhnúť sa takémuto scenáru sa Durínsko sústreďuje na preskúmanie a analýzu všetkých možností protipovodňovej ochrany a všetkým dotknutým obyvateľom transparentne oznámi svoje zistenia. Všetky technické informácie budú predstavené prístupným spôsobom (pozri domovskú stránku výročného podujatia EFRR 2015: pán Pehlke; video, virtuálna vizualizácia projektu a výstava). Vďaka tomuto úsiliu by sa mohol zminimalizovať čas stratený počas vykonávania projektu.

KARSTEN PEHLKE – Riaditeľ plánovania a **VOLKER KURZ** – hlavný poradca, ministerstvo hospodárstva Durínska, Veda a digitálna spoločnosť

NECHAJTE
POČUŤ
SVOJ HLAS

► PRIESKUM VYTVÁRA POZITÍVNY OBRAZ O ŽIVOTE V EURÓPSKÝCH MESTÁCH

VO VŠETKÝCH SKÚMANÝCH MESTÁCH OKREM ŠIESTICH NAJ-
MENEJ 80% EURÓPSKÝCH OBČANOV VYJADRILLO SPOKOJNOSŤ

Európania sú vo všeobecnosti veľmi spokojní so svojim mestom, no miera spokojnosti so službami poukazuje na veľké rozdiely medzi mestskými oblasťami. To sú len niektoré z hlavných zistení nedávno zverejneného prieskumu o vnímaní kvality života v európskych mestách v roku 2015. V niekoľkých mestách sa okrem toho zaznamenal veľmi pozitívny vývoj od posledného prieskumu v roku 2012.

Prieskum, ktorý sa vykonával od mája do júna 2015 obsahoval 30 otázok, ktoré sa predložili viac ako 40 000 občanom v 83 európskych mestách. Opýtaní pochádzali z 28 členských štátov Európskej únie, ako aj z Islandu, Nórska, Švajčiarska a Turecka. Údaje by sa síce mali analyzovať v osobitnom kontexte jednotlivých miest, no odpovede poskytujú jedinečný obraz o verejnej mienke. Jedinečnosť prieskumu spočíva aj v tom, že sa zameriava na to, ako ľudia vnímajú služby vo svojom meste a čo si myslia o bezpečnosti v meste, prítomnosti a integrácii cudzincov, a či súhlasia s tým, že väčšine ľudí je možné dôverovať.

Všeobecne vysoká miera spokojnosti

Celkovo sa zaznamenáva vysoká miera celkovej spokojnosti v súvislosti s mestami, v ktorých respondenti žijú. Vo všetkých mestách okrem šiestich najmenej 80% respondentov vyjadrilo spokojnosť. Oslo, Zürich (v oboch 99%), Aalborg, Vilnius a Belfast (vo všetkých 98%) vykazujú najvyššiu úroveň spokojnosti. V 52 z 83 miest sa väčšina respondentov cíti bezpečne a čím viac respondentov sa stotožňuje s pocitom bezpečia, tým viac ich je spokojných so životom vo svojom meste. Zaznamenalo sa niekoľko výrazných zvýšení spokojnosti, pričom najvyšší skok bol v Aténach (67%, +15) a vo Veľkých Aténach (71%, +15).

Dôvera v spoluobčanov je vysoká vo viac ako tri štvrtine miest. V 35 mestách najmenej 70% respondentov súhlasí, že väčšine ľudí v ich meste je možné dôverovať a v 66 mestách súhlasí najmenej 50% respondentov.

Spokojnosť so zelenými priestranstvami je takisto všeobecne vysoká – v 64 mestách je miera spokojnosti najmenej 70%.

V prieskume sa však zároveň zaznamenali protichodné názory medzi mestami na niektoré vyhlásenia o infraštruktúre a vybavenosti, ako je verejná doprava; služby zdravotnej starostlivosti; športové a vzdelávacie zariadenia; stav ulíc a budov; a verejné priestranstvá.

V mnohých mestách je zdrojom vážnych obáv dostupnosť pracovných miest a prístup k cenovo dostupnému bývaniu a medzi mestami sú veľké rozdiely, pokiaľ ide o mieru spokojnosti s verejnou dopravou. Počet občanov, ktorí denne využívajú verejnú dopravu sa pohybuje od 80% v Paríži do 5% v Nikózii. Ľudia v mnohých mestách majú nízku mienku o účinnosti administratívnych služieb a v prieskume sa tiež zaznamenali veľmi rôznorodé názory na normy čistoty v jednotlivých mestách.

Zameranie na 28 hlavných miest EÚ

Z prieskumu vyplynulo aj to, že hlavné mestá sa stretávajú s osobitnými príležitosťami a výzvami. Pozitívnym zistením je to, že spomedzi 15 miest využívajúcich verejnú dopravu v prípade 10 miest ide o hlavné mestá EÚ. U respondentov žijúcich v hlavných mestách je oveľa nižšia pravdepodobnosť, že budú spokojní s úrovňou hluku v meste v porovnaní s obyvateľmi iných miest, a v mnohých hlavných mestách je problémom aj prístup k cenovo dostupnému bývaniu. V mnohých hlavných mestách sa navyše zaznamenala nízka miera spokojnosti so školami a vzdelávacími zariadeniami.

SPOKOJNOSŤ S ÚROVŇOU HLUKU V HLAVNÝCH MESTÁCH EÚ

Celkový počet
spokojných
respondentov

	Dublin	82%
	Helsinki	81%
	Luxemburg	79%
	Viedeň	78%
	Štokholm	77%
	Riga	77%
	Vilnius	76%
	Londýn	75%
	Ľubl'ana	74%
	Kodaň	71%
	Amsterdam	69%
	Tallinn	69%
	Záhreb	69%
	Nikózia	64%
	Berlín	58%
	Bratislava	57%
	Praha	54%
	Brusel	54%
	Budapešť	50%
	Paríž	47%
	Varšava	46%
	Madrid	45%
	Rím	45%
	Lisabon	45%
	Valletta	45%
	Sofia	36%
	Atény	34%
	Bukurešť	31%

SPOKOJNOSŤ SO ŠKOLAMI A INÝMI VZDELÁVACÍMI ZARIADENAMI V HLAVNÝCH MESTÁCH EÚ

Celkový počet
spokojných
respondentov

	Dublin	83%
	Helsinki	79%
	Nikózia	79%
	Ľubl'ana	79%
	Luxemburg	78%
	Praha	75%
	Amsterdam	75%
	Paríž	71%
	Záhreb	71%
	Viedeň	71%
	Štokholm	67%
	Lisabon	66%
	Londýn	66%
	Brusel	65%
	Valletta	65%
	Kodaň	64%
	Riga	62%
	Tallinn	61%
	Varšava	61%
	Bratislava	55%
	Berlín	53%
	Vilnius	52%
	Budapešť	51%
	Atény	50%
	Rím	50%
	Madrid	50%
	Bukurešť	48%
	Sofia	47%

„Dúfam, že tieto zistenia inšpirujú všetkých aktérov a zainteresované strany, ktoré sa zapájajú do mestského rozvoja, aby uplatňovali komplexný prístup pri riešení sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych výziev.“

► CORINA CREȚU – KOMISÁRKA EÚ PRE REGIONÁLNU POLITIKU

VEREJNÁ DOPRAVA

SPOKOJNOSŤ S VEREJNOU DOPRAVOU, AKO SÚ AUTOBUSY, ELEKTRIČKY ALEBO METRO

	Miškovec	Budapešť	Burgas	Krakov	Ženeva	Lille	Oviedo	Nikózia	Košice	Riga
2015	 65%	 67%	 86%	 82%	 82%	 77%	 66%	 41%	 45%	 67%
Porovnanie s rokom 2012	+25	+22	+19	+19	+19	-9	-9	-9	-12	-14

Celkovo z prieskumu vyplýva, že obyvatelia európskych miest sú vo veľkej miere spokojní so svojou situáciou – najmenej deväti z desiatich respondentov uviedli, že sú spokojní s životom, ktorý vedú, zatiaľ čo väčšina je spokojná s miestom, na ktorom býva. Hodnotenie infraštruktúry a služieb sa však výrazne rôzni. Je to badateľné na veľmi rozdielnych názoroch na verejnú dopravu, zdravotnú starostlivosť a životné prostredie. Tieto zistenia poukazujú na potrebu uplatňovania komplexného prístupu pri riešení sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych výziev v meste.

Rozdielne názory na verejnú dopravu

Spokojnosť s verejnou dopravou sa medzi mestami značne rôzni od 97% v Zürichu po 14% v Palerme. V 40 z 83 miest najmenej tri štvrtiny respondentov uviedli, že sú spokojní s verejnou dopravou vo svojom meste. V niekoľkých mestách výrazný podiel respondentov nevedel vyjadriť názor na verejnú dopravu – napr. Reykjavík (30%), Valetta (29%) a Nikózia (24%). Možno to čiastočne vysvetliť tým, že výrazný podiel obyvateľov žijúcich v týchto mestách nevyužíva verejnú dopravu.

KLÚČOVÉ VÝZVY PRE MOJE MESTO

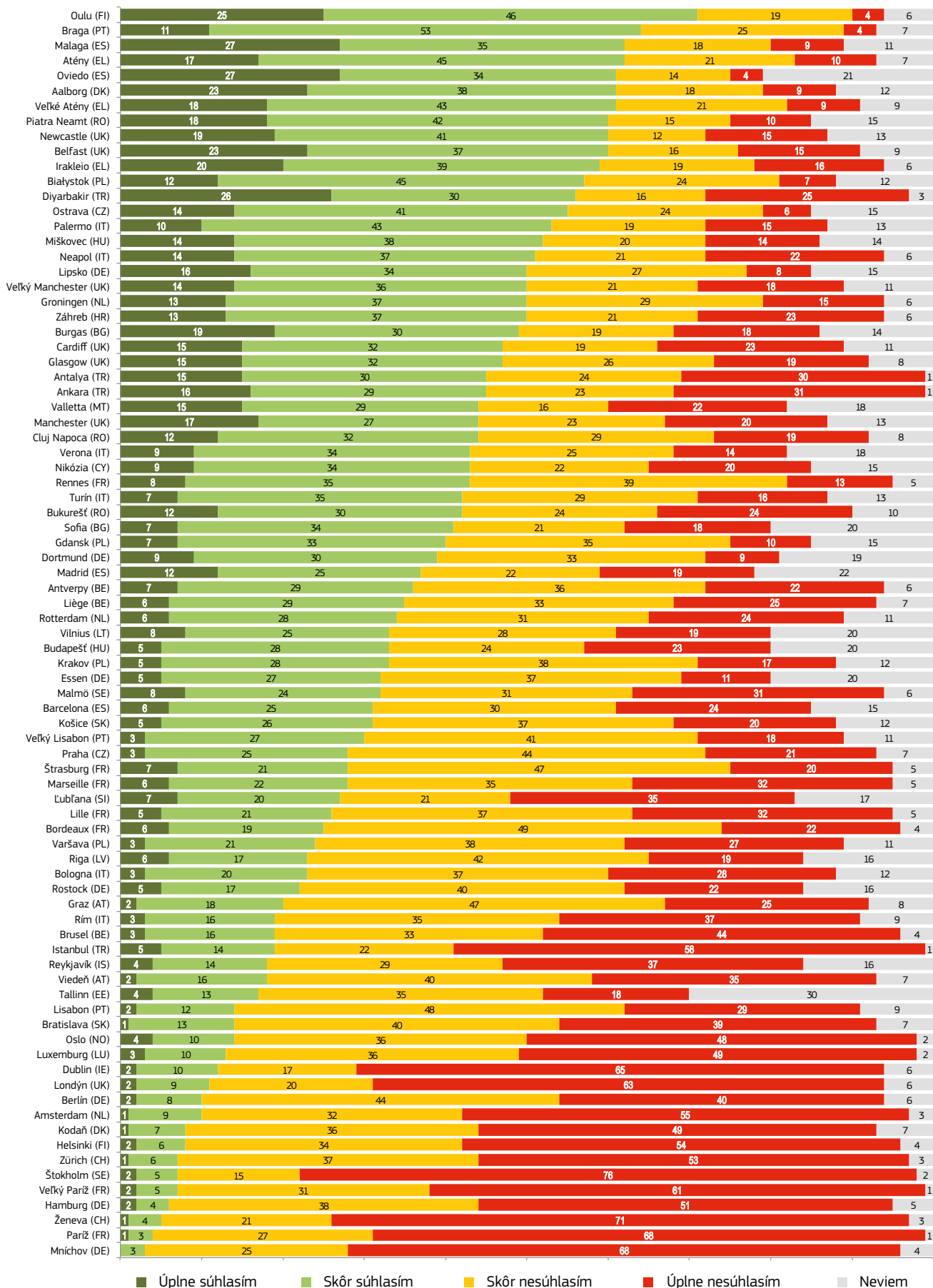
Zo zoznamu desiatich problémov respondenti považujú na najdôležitejšie pre svoje mesto tri problémy: zdravotnícke služby, nezamestnanosť a vzdelávanie a odbornú prípravu. Tieto tri témy majú prednosť pred bezpečnosťou, verejnou dopravou, cestnou infraštruktúrou, znečistením ovzdušia, bývaním, sociálnymi službami a hlukom.

- Zdravotnícke služby – v 63 z 83 miest sa zdravotnícke služby zaraďujú medzi trojicu hlavných problémov a na prvom mieste sú v 27 mestách;
- Nezamestnanosť sa uvádza medzi tromi najvýznamnejšími problémami v 52 mestách a na prvom mieste je v 23 mestách;
- Vzdelávanie a odborná príprava sa uvádza medzi tromi najpálčivejšími problémami v 59 z 83 miest a na prvom mieste je v 18 mestách;
- Bývanie sa považuje za najdôležitejší problém v siedmich mestách a za jednu z troch hlavných výziev v ďalších desiatich mestách;
- Znečistenie ovzdušia sa objavuje medzi tromi hlavnými problémami v 14 mestách;
- Cestná infraštruktúra je uvedená v rámci trojice najpodstatnejších problémov v 18 mestách;
- Bezpečnosť sa zaraďuje medzi tri najhlavnejšie otázky v 16 mestách;
- Verejná doprava je v prvej trojici problémov v desiatich mestách;
- Sociálne služby sú súčasťou troch najväznejších problémov v štyroch mestách;
- Hluk sa neuvádza medzi tromi hlavnými problémami v žiadnom zo skúmaných miest.

CENOVÁ DOSTUPNOSŤ BÝVANIA

JE JEDNODUCHÉ NÁJŠŤ DOBRÉ BÝVANIE ZA ROZUMNÚ CENU V MESTE (NÁZOV MESTA)

Nájsť dobré bývanie za rozumnú cenu považuje za výzvu väčšina respondentov vo viac ako polovici skúmaných miest a najmä v hlavných mestách sa to vníma ako veľmi náročné. Bývanie je uvedené v rámci troch najvýznamnejších problémov v 12 mestách a na najvyššej priečke sa nachádza v šiestich mestách.

PRACOVNÉ PRÍLEŽITOSTI

JE JEDNODUCHÉ NÁJSŤ SI PRÁCU V MESTE (NÁZOV MESTA)

Súhlasím
Nesúhlasím

	Súhlasím	Nesúhlasím
Praha	72	24
Cluj Napoca	67	22
Mníchov	62	20
Bratislava	62	31
Oslo	59	29
Štokholm	58	33
Sofia	58	34
Antverpy	56	34
Varšava	54	38
Hamburg	52	27
Zürich	52	31
Kodaň	51	32
Vilnius	51	33
Antalya	51	45
Londýn	50	36
Palermo	3	96
Neapol	5	93
Turín	9	85
Veľké Atény	10	85
Malaga	11	85
Atény	11	84
Oviedo	9	83
Rím	12	83
Białystok	12	82
Madrid	12	81
Miškovec	12	80
Lisabon	17	77
Braga	17	77
Barcelona	17	75
Ostrava	19	75

KVALITA OVZDUŠIA

STE SPOKOJNÍ S KVALITOU OVZDUŠIA VO SVOJOM MESTE?

Súhlasím
Nesúhlasím

	Súhlasím	Nesúhlasím
Rostock	94	5
Groningen	92	6
Białystok	92	7
Zurich	91	8
Newcastle	90	7
Aalborg	89	7
Dublin	88	11
Helsinki	88	11
Oulu	88	11
Wien	88	12
Belfast	86	10
Cardiff	86	12
Piatra Neamt	86	13
Leipzig	85	13
Krakow	16	83
Ostrava	23	76
Bucuresti	22	75
Paris	25	73
Athina	27	72
Sofia	28	69
Burgas	30	68
Greater Paris	30	68
Roma	32	68
Madrid	31	66
Barcelona	33	66
Palermo	34	65
Napoli	34	65
Torino	35	63
Valletta	35	62
Greater Athens	39	59
Graz	46	53
Budapest	48	51

Len v 14 mestách väčšina respondentov uviedla, že je jednoduché nájsť si prácu. **Nezamestnanosť** sa uvádza medzi tromi najvýznamnejšími problémami (z desiatich navrhovaných problémov) v 52 mestách a na prvom mieste je v 23 z nich.

Kvalita ovzdušia je téma, na ktorú sa názory respondentov rozchádzajú najviac. V každom prípade sa znečistenie ovzdušia uvádza v rámci troch najvýznamnejších problémov v 13 mestách a na najvyššej priečke sa nachádza v piatich mestách.

ZÁVÄZOK MÔJHO MESTA V BOJI PROTI ZMENE KLÍMY

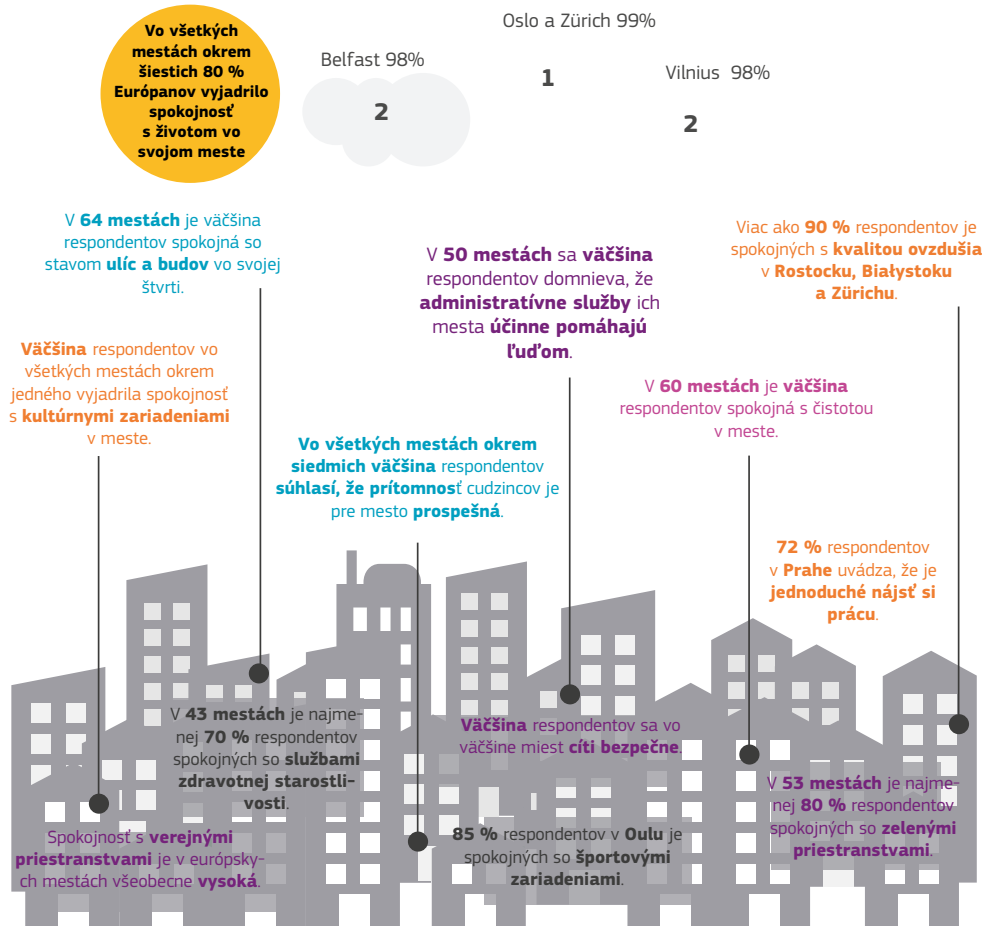
	Krakov	Záhreb	Graz	Viedeň	Malaga	Helsinki	Vilnius	Biatystok	Budapešť	Praha	Lille	Lisabon	Ankara	Brusel	Istanbul
2015	60%	51%	67%	75%	58%	62%	62%	62%	55%	40%	64%	48%	52%	49%	41%
Porovnanie s rokom 2012	+21	+15	+13	+12	+11	+10	+10	+10	+10	+10	-9	-9	-10	-10	-17

Približne dve tretiny skúmaných miest (57 z 83) súhlasí, že ich mesto sa zaviazalo bojovať proti zmene klímy. Od roku 2012 sa vo veľkom počte európskych miest výrazne zvýšil počet ľudí,

ktorí súhlasia. Najpodstatnejší nárast sa zaznamenal v Krakove (60%, +21), Záhrebe (51%, +15), Grazi (67%, +13), Viedni (75%, +12) a v Malage (58%, +11).

Dôvody, pre ktoré ľudia milujú život v európskych mestách

Na otázky odpovedalo 41 000 ľudí v 79 európskych mestách. Všetky hlavné mestá boli zahrnuté do prieskumu.

Zdroj: Kvalita života v európskych mestách, Európska komisia 2016

ĎALŠIE INFORMÁCIE

Publikácia z roku 2015 a predchádzajúce publikácie:
<http://europa.eu/!wD39kk>

Všetky prieskumy Eurobarometra Flash možno nájsť na adrese: <http://europa.eu/!jx34Jp>

Národné správy prieskumu Flash Eurobarometer 419
<http://europa.eu/!rV86pc>

AKÉ SÚ PODĽA VÁŠHO NÁZORU TRI NAJDÔLEŽITEJŠIE PROBLÉMY PRE VAŠE MESTO?

ANTVERPY (BE)		MNÍCHOV (DE)		LILLE (FR)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,45	Bývanie	0,56	Nezamestnanosť	0,52
Bezpečnosť	0,38	Vzdelávanie a odborná príprava	0,43	Bezpečnosť	0,43
Zdravotnícke služby	0,36	Sociálne služby	0,27	Vzdelávanie a odborná príprava	0,37
BRUSEL (BE)		ROSTOCK (DE)		MARSEILLE (FR)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,47	Vzdelávanie a odborná príprava	0,44	Nezamestnanosť	0,52
Bezpečnosť	0,4	Nezamestnanosť	0,35	Bezpečnosť	0,52
Nezamestnanosť	0,38	Zdravotnícke služby	0,33	Vzdelávanie a odborná príprava	0,35
LIÈGE (BE)		TALLINN (EE)		PARÍŽ (FR)	
Bezpečnosť	0,47	Cestná infraštruktúra	0,52	Bývanie	0,54
Vzdelávanie a odborná príprava	0,43	Zdravotnícke služby	0,49	Znečistenie ovzdušia	0,45
Zdravotnícke služby	0,37	Vzdelávanie a odborná príprava	0,3	Vzdelávanie a odborná príprava	0,34
BURGAS (BG)		DUBLIN (IE)		RENNES (FR)	
Znečistenie ovzdušia	0,62	Zdravotnícke služby	0,6	Vzdelávanie a odborná príprava	0,47
Zdravotnícke služby	0,58	Bývanie	0,45	Zdravotnícke služby	0,39
Nezamestnanosť	0,37	Nezamestnanosť	0,42	Nezamestnanosť	0,38
SOFIA (BG)		ATÉNY (EL)		ŠTRASBURG (FR)	
Zdravotnícke služby	0,48	Nezamestnanosť	0,59	Nezamestnanosť	0,42
Znečistenie ovzdušia	0,47	Zdravotnícke služby	0,48	Znečistenie ovzdušia	0,39
Cestná infraštruktúra	0,37	Bezpečnosť	0,4	Vzdelávanie a odborná príprava	0,38
OSTRAVA (CZ)		IRAKLEIO (EL)		VELKÝ PARÍŽ (FR)	
Znečistenie ovzdušia	0,76	Nezamestnanosť	0,51	Znečistenie ovzdušia	0,47
Nezamestnanosť	0,71	Cestná infraštruktúra	0,5	Bývanie	0,46
Bezpečnosť	0,38	Zdravotnícke služby	0,47	Vzdelávanie a odborná príprava	0,37
PRAHA (CZ)		VELKÉ ATÉNY (EL)		ZÁHREB (HR)	
Cestná infraštruktúra	0,49	Nezamestnanosť	0,62	Nezamestnanosť	0,61
Bezpečnosť	0,42	Zdravotnícke služby	0,5	Zdravotnícke služby	0,49
Znečistenie ovzdušia	0,38	Bezpečnosť	0,38	Vzdelávanie a odborná príprava	0,29
AALBORG (DK)		BARCELONA (ES)		BUDAPEŠŤ (HU)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,55	Zdravotnícke služby	0,56	Zdravotnícke služby	0,67
Zdravotnícke služby	0,4	Nezamestnanosť	0,51	Nezamestnanosť	0,4
Nezamestnanosť	0,33	Vzdelávanie a odborná príprava	0,48	Znečistenie ovzdušia	0,33
KODAŇ (DK)		MADRID (ES)		MIŠKOVEC (HU)	
Bývanie	0,38	Zdravotnícke služby	0,6	Nezamestnanosť	0,7
Nezamestnanosť	0,37	Nezamestnanosť	0,58	Zdravotnícke služby	0,58
Vzdelávanie a odborná príprava	0,37	Vzdelávanie a odborná príprava	0,53	Bezpečnosť	0,38
BERLÍN (DE)		MALAGA (ES)		REYKJAVÍK (IS)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,53	Nezamestnanosť	0,66	Zdravotnícke služby	0,66
Bývanie	0,41	Zdravotnícke služby	0,54	Vzdelávanie a odborná príprava	0,49
Nezamestnanosť	0,33	Vzdelávanie a odborná príprava	0,47	Bývanie	0,34
DORTMUND (DE)		OVIEDO (ES)		BOLOGNA (IT)	
Nezamestnanosť	0,48	Zdravotnícke služby	0,62	Nezamestnanosť	0,48
Vzdelávanie a odborná príprava	0,47	Nezamestnanosť	0,52	Bezpečnosť	0,38
Cestná infraštruktúra	0,32	Vzdelávanie a odborná príprava	0,47	Zdravotnícke služby	0,29
ESSEN (DE)		HELSINKI (FI)		NEAPOL (IT)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,49	Zdravotnícke služby	0,52	Nezamestnanosť	0,73
Cestná infraštruktúra	0,39	Verejná doprava	0,49	Zdravotnícke služby	0,34
Nezamestnanosť	0,32	Vzdelávanie a odborná príprava	0,44	Bezpečnosť	0,29
HAMBURG (DE)		OULU (FI)		PALERMO (IT)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,55	Vzdelávanie a odborná príprava	0,6	Nezamestnanosť	0,67
Bývanie	0,47	Zdravotnícke služby	0,57	Zdravotnícke služby	0,39
Cestná infraštruktúra	0,33	Nezamestnanosť	0,35	Cestná infraštruktúra	0,34
LIPSKO (DE)		BORDEAUX (FR)		RÍM (IT)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,49	Nezamestnanosť	0,4	Nezamestnanosť	0,45
Cestná infraštruktúra	0,33	Bývanie	0,38	Verejná doprava	0,4
Bezpečnosť	0,32	Vzdelávanie a odborná príprava	0,37	Zdravotnícke služby	0,39

TURÍN (IT)		GDANSK (PL)		ANKARA (TR)	
Nezamestnanosť	0,68	Zdravotnícke služby	0,63	Vzdelávanie a odborná príprava	0,47
Bezpečnosť	0,33	Cestná infraštruktúra	0,36	Zdravotnícke služby	0,44
Zdravotnícke služby	0,31	Nezamestnanosť	0,32	Verejná doprava	0,34
VERONA (IT)		KRAKOV (PL)		ANTALYA (TR)	
Nezamestnanosť	0,53	Znečistenie ovzdušia	0,6	Vzdelávanie a odborná príprava	0,44
Znečistenie ovzdušia	0,34	Zdravotnícke služby	0,49	Zdravotnícke služby	0,39
Cestná infraštruktúra	0,32	Cestná infraštruktúra	0,33	Verejná doprava	0,29
NIKÓZIA (CY)		VARŠAVA (PL)		DIYARBAKIR (TR)	
Nezamestnanosť	0,57	Zdravotnícke služby	0,63	Nezamestnanosť	0,57
Zdravotnícke služby	0,36	Cestná infraštruktúra	0,41	Vzdelávanie a odborná príprava	0,51
Cestná infraštruktúra	0,31	Vzdelávanie a odborná príprava	0,28	Zdravotnícke služby	0,35
VILNIUS (LT)		BRAGA (PT)		ISTANBUL (TR)	
Zdravotnícke služby	0,44	Zdravotnícke služby	0,56	Vzdelávanie a odborná príprava	0,44
Vzdelávanie a odborná príprava	0,34	Nezamestnanosť	0,55	Verejná doprava	0,42
Sociálne služby	0,31	Vzdelávanie a odborná príprava	0,44	Zdravotnícke služby	0,4
LUXEMBURG (LU)		LISABON (PT)		BELFAST (UK)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,53	Zdravotnícke služby	0,47	Zdravotnícke služby	0,66
Zdravotnícke služby	0,42	Nezamestnanosť	0,41	Vzdelávanie a odborná príprava	0,58
Bývanie	0,39	Vzdelávanie a odborná príprava	0,4	Nezamestnanosť	0,35
RIGA (LV)		VELKÝ LISABON (PT)		CARDIFF (UK)	
Zdravotnícke služby	0,61	Zdravotnícke služby	0,56	Zdravotnícke služby	0,53
Cestná infraštruktúra	0,44	Vzdelávanie a odborná príprava	0,42	Vzdelávanie a odborná príprava	0,48
Vzdelávanie a odborná príprava	0,42	Nezamestnanosť	0,39	Bývanie	0,32
VALLETTA (MT)		BUKUREŠŤ (RO)		GLASGOW (UK)	
Znečistenie ovzdušia	0,54	Zdravotnícke služby	0,57	Zdravotnícke služby	0,55
Cestná infraštruktúra	0,43	Znečistenie ovzdušia	0,45	Vzdelávanie a odborná príprava	0,49
Zdravotnícke služby	0,33	Vzdelávanie a odborná príprava	0,41	Nezamestnanosť	0,36
AMSTERDAM (NL)		CLUJ NAPOCA (RO)		LONDÝN (UK)	
Bývanie	0,45	Zdravotnícke služby	0,55	Zdravotnícke služby	0,58
Vzdelávanie a odborná príprava	0,41	Cestná infraštruktúra	0,47	Vzdelávanie a odborná príprava	0,46
Bezpečnosť	0,4	Vzdelávanie a odborná príprava	0,39	Bývanie	0,44
GRÖNINGEN (NL)		PIATRA NEAMT (RO)		MANCHESTER (UK)	
Nezamestnanosť	0,45	Zdravotnícke služby	0,61	Zdravotnícke služby	0,48
Zdravotnícke služby	0,45	Nezamestnanosť	0,48	Vzdelávanie a odborná príprava	0,48
Vzdelávanie a odborná príprava	0,41	Vzdelávanie a odborná príprava	0,39	Nezamestnanosť	0,35
ROTTERDAM (NL)		MALMÖ (SE)		NEWCASTLE (UK)	
Bezpečnosť	0,44	Nezamestnanosť	0,59	Zdravotnícke služby	0,58
Zdravotnícke služby	0,44	Zdravotnícke služby	0,56	Vzdelávanie a odborná príprava	0,5
Vzdelávanie a odborná príprava	0,4	Vzdelávanie a odborná príprava	0,5	Nezamestnanosť	0,33
GRAZ (AT)		ŠTOKHOLM (SE)		VELKÝ MANCHESTER (UK)	
Znečistenie ovzdušia	0,54	Bývanie	0,61	Zdravotnícke služby	0,51
Vzdelávanie a odborná príprava	0,5	Zdravotnícke služby	0,48	Vzdelávanie a odborná príprava	0,46
Verejná doprava	0,33	Nezamestnanosť	0,4	Bývanie	0,29
VIEDEŇ (AT)		L'UBLANA (SI)		ŽENEVA (CH)	
Vzdelávanie a odborná príprava	0,58	Nezamestnanosť	0,43	Vzdelávanie a odborná príprava	0,51
Zdravotnícke služby	0,48	Zdravotnícke služby	0,41	Bývanie	0,51
Nezamestnanosť	0,35	Znečistenie ovzdušia	0,25	Zdravotnícke služby	0,37
OSLO (NO)		BRATISLAVA (SK)		ZÜRICH (CH)	
Zdravotnícke služby	0,52	Zdravotnícke služby	0,52	Vzdelávanie a odborná príprava	0,55
Verejná doprava	0,45	Cestná infraštruktúra	0,42	Bývanie	0,51
Vzdelávanie a odborná príprava	0,45	Verejná doprava	0,38	Verejná doprava	0,34
BIALYSTOK (PL)		KOŠICE (SK)			
Nezamestnanosť	0,69	Zdravotnícke služby	0,5		
Zdravotnícke služby	0,63	Nezamestnanosť	0,45		
Vzdelávanie a odborná príprava	0,21	Verejná doprava	0,33		

► EURÓPSKA POLITIKA SÚDRŽNOSTI – KLÚČOVÝ FAKTOR ROZVOJA ŠPANIELSKA A JEHO INTEGRÁCIE V EURÓPE

V Španielsku sa v rámci politiky súdržnosti v rokoch 2014 – 2020 preinvestuje približne 28 600 miliónov EUR. Týmto financovaním sa podporí vykonávanie štrukturálnych reforiem, ktoré sú potrebné na zaistenie zdravého a udržateľného rozvoja v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Keď sa pred tridsiatimi rokmi podpisoval akt o pristúpení Španielska k Európskym spoločenstvám, len málokto si vedel predstaviť, aká veľká hospodárska a sociálna zmena čaká túto krajinu v nasledujúcich rokoch. Hospodársky rast v druhej polovici 80. rokov poháňal najmä obchod v rámci Spoločenstva a štrukturálne reformy. Tento cyklus prosperity by však sotva bolo možné vysvetliť bez investičného a stabilizačného vplyvu európskej politiky súdržnosti. Vďaka tejto politike sa navyše dosiahlo relatívne rovnomerné rozdelenie rastu medzi autonómnymi oblasťami, čo prispelo k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v súlade s ustanoveniami Lisabonskej zmluvy. Španielsko ako hlavný motor politiky súdržnosti bolo a aj naďalej je hlavným príjemcom a aktérom.

Politika súdržnosti predstavuje približne tretinu rozpočtu EÚ a je hlavným nástrojom na podporu investícií v členských štátoch a ich regiónoch. V rokoch 2014 – 2020 sa z fondov EÚ vyčlení vyše 350 000 miliónov EUR na túto politiku, pričom celková suma s pripočítaním vnútroštátneho spolufinancovania sa vyšplhá na viac ako pol bilióna eur.

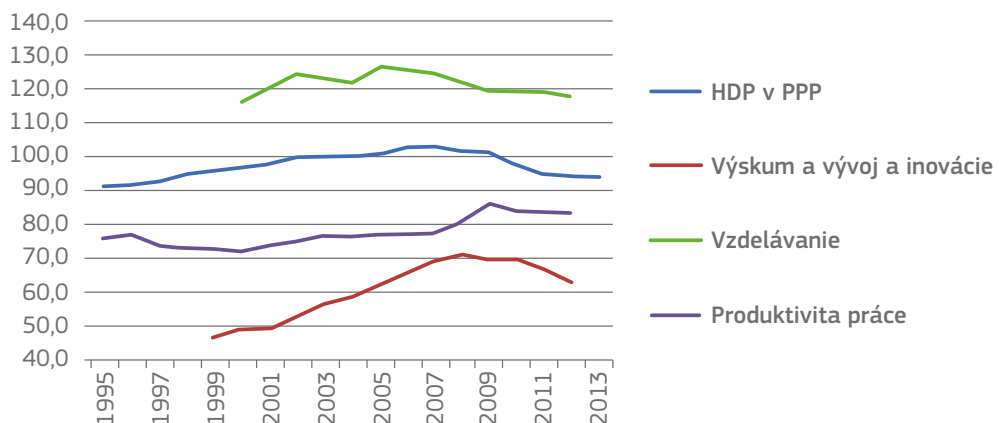
Španielsko je najväčším príjemcom v absolútnom vyjadrení a v rokoch 1989 až 2020 by mu malo byť poskytnutých takmer 200 000 miliónov EUR. V relatívnom vyjadrení sa najväčšie príspevky poskytli v rokoch 1993 až 2003, keď politika súdržnosti predstavovala viac ako 1 % HDP ročne a Španielsku bolo poskytnutých 25 % z celkových finančných prostriedkov. Španielsko ako tretí najväčší príjemca v súčasnosti dostáva 8 % z finančných prostriedkov, pričom z politiky súdržnosti sa prispieva ročne sumou vo výške 0,3 % HDP.

Vplyv politiky na verejné investície je však oveľa väčší. Nepodporuje sa len investovanie vo finančnom ponímaní, ale aj na strategickej úrovni. Vytvára sa tak väčší potenciál na presadzovanie inteligentného, udržateľného a začleňujúceho rastu. Príspevok politiky v Španielsku mal ešte zásadnejší význam počas nedávnej hospodárskej krízy a zvýšil sa z 9 % verejných investícií v roku 2010 na takmer 27 % v roku 2013.

Výsledky úsilia

Španielsko a jeho autonómne oblasti sa od polovice 90. rokov do roku 2007 výrazne priblížili európskemu priemeru. Spľasnutie realitnej bubliny a výsledná kríza poukázali na slabé miesta španielskeho rastového modelu, ktorý sa odvíjal od činnosti s nízkou pridanou hodnotou a od stagnujúcej produktivity pod európskym priemerom. V dôsledku tohto vývoja došlo k zvráteniu

HDP NA OBYVATEĽA V PPP (PARITA KÚPNEJ SILY), VÝDAVKY NA VÝSKUM A VÝVOJ VYJADRENÉ V % HDP, OSOBY S VYSOKOŠKOLSKÝM VZDELANÍM, PRODUKTIVITA PRÁCE (ZDROJ: EUROSTAT)

konvergenčného procesu, a to nielen v súvislosti s HDP na obyvateľa, ale aj na iných úrovniach (výskum a vývoj, osoby s vysokoškolskými kvalifikáciami atď.). Relatívne priaznivý trend v oblasti produktivity práce na začiatku krízy možno vysvetliť odklonom od manuálnej práce a menej produktívnych činností.

Politika súdržnosti bola kľúčová pre konvergenciu v rastových rokoch a obmedzila škody počas krízy. Podľa hlavných makroekonomických modelov na simulovanie jej vplyvu bolo HDP Španielska o 0,9% vyššie vďaka programom v rokoch 2000 – 2006 a o 0,5% vyššie v dôsledku finančného krytia získaného v rokoch 2007 – 2013. V rokoch 2014 – 2020 sa očakáva zvýšenie španielskeho HDP o 0,4%, čo bude mať väčší vplyv v autonómnych oblastiach, ktoré sú prijemcami vyššieho finančného krytia.

Politika takisto prispela k včasnému prispôbeniu investícií osobitným potrebám. Pôvodné zameranie na veľké infraštruktúry sa postupne preorientovalo na výskum a vývoj a inovácie, IKT, konkurencieschopnosť MSP a nízkouhlíkovú energiu. Na tieto oblasti sa poskytuje viac ako 46% EFRR a ESF a investície do zamestnanosti, vzdelávania a sociálneho začlenenia predstavujú takmer tretinu celkových prostriedkov.

Spolufinancovanie priorít na roky 2014 – 2020

Hlavnou prioritou je investovať do ľudského kapitálu, pričom by sa mala dosiahnuť lepšia produktivita práce a lepší prístup k pracovným miestam, a zlepšovať vzdelávanie, odbornú prípravu a sociálne začlenenie, predovšetkým u mladých ľudí a zraniteľných skupín. Systém vzdelávania a odbornej prípravy musí byť upravený tak, aby poskytoval mladým ľuďom vhodnú podporu. Bude k tomu prispievať iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Očakáva sa, že s podporou politiky súdržnosti sa miera zamestnanosti zvýši z 59 % v roku 2012 na 74 % v roku 2020, miera predčasného ukončenia štúdia by

mala klesnúť z 25% v roku 2012 na približne 15% v roku 2020 a pred sociálnym vylúčením alebo rizikom chudoby by sa malo uchrániť 1,5 milióna ľudí.

Po druhé, systém produkcie by sa mal rozvinúť smerom k činnostiam s vyššou pridanou hodnotou, a to podnecovaním konkurencieschopnosti MSP, podporou podnikania a začínajúcich podnikov, zlepšovaním úrovni produktivity a rozširovaním ich prítomnosti na medzinárodných trhoch. Spoločnosti musia mať prístup k financiám prostredníctvom záruk, rizikového kapitálu, splatných úverov a podobne. Španielsko bude priekopníkom vo vykonávaní iniciatívy MSP. Politika súdržnosti má pomôcť všetkým obyvateľom, aby mali v roku 2020 prístup k internetu s rýchlosťou 30 Mbps, a výrazne sa zvýši počet vývozných spoločností. Plánujú sa aj vybrané dopravné investície, ak sú potrebné na uvoľnenie hospodárskej činnosti.

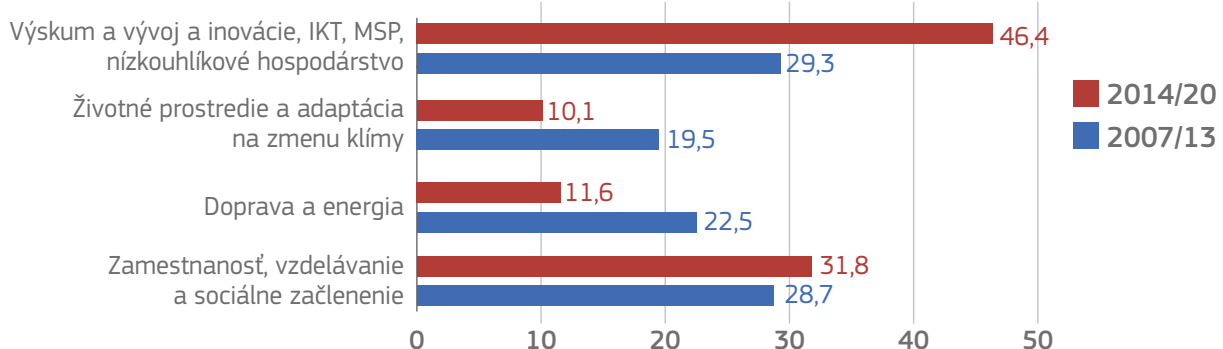
Bude sa podporovať podnikateľské prostredie priaznivo naklonené inovácii a inteligentnej špecializácii (RIS3) a posilní sa výskum a vývoj. Odhaduje sa, že politika súdržnosti prispeje k zvýšeniu súkromnej účasti v činnostiach výskumu a vývoja zo 45 % v roku 2012 na 60 % v roku 2020, a že 25 % firiem s viac ako 10 zamestnancami zavedenie technologické inovácie (13 % v roku 2012).

V neposlednom rade sa bude nabádať k udržateľnejšiemu využívaniu prírodných zdrojov, bude sa podporovať energia z obnoviteľných zdrojov a zlepšovať energetická účinnosť vo verejných budovách, domácnostiach, MSP atď. Ďalej sa bude presadzovať udržateľná mestská doprava a biodiverzita a vykonávajú sa ciele environmentálne investície s cieľom vyhovieť požiadavkám EÚ.

► ĎALŠIE INFORMÁCIE

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/information/maps/methodological_note_eu_spi.pdf
www.eif.org/what_we_do/guarantees/sme_initiative/index.htm

ROZDELENIE CELKOVÝCH VYČLENENÝCH PROSTRIEDKOV NA POLITIKU SÚDRŽNOSTI V ŠPANIELSKU PODĽA TEMATICKÝCH CIEĽOV VYJADRENÉ V% (2014 – 2020 V POROVNANÍ S 2007 – 2013) (ZDROJ: EURÓPSKA KOMISIA, GR PRE REGIONÁLNU A MESTSKÚ POLITIKU)

► ČO ZNAMENÁ SOCIÁLNY POKROK?

VYJADRITE SVOJ NÁZOR K NÁVRHU INDEXU SOCIÁLNEHO POKROKU REGIÓNOV EÚ

GR pre regionálnu a mestskú politiku zverejnilo nový návrh indexu sociálneho pokroku regiónov (SPI) s cieľom získať spätnú väzbu od zainteresovaných strán a pripomienky verejnosti. Cieľom je zmerať úroveň sociálneho pokroku v 272 európskych regiónoch ako doplnok k tradičným opatreniam hospodárskeho pokroku, ktoré sú založené na HDP, príjmoch a zamestnanosti.

Meraním sociálneho pokroku možno orientovať rozvojové stratégie regiónov EÚ. Na základe indexu sa hodnotí absolútny výkon na stupnici 0 až 100 za každý z 50 ukazovateľov na meranie komponentov indexu.

Podľa najnovších údajov je najnižší SPI v rumunských a bulharských regiónoch a najvyšší v severských a holandských regiónoch. Úroveň sociálneho pokroku je vysoká aj v Rakúsku, Nemecku, Luxembursku, Írsku a Spojenom kráľovstve. Belgicko, Francúzsko a Španielsko majú tiež dobré hodnotenie, no niektoré z ich regiónov majú výrazne nižšie hodnotenie ako zvyšok krajiny. V Grécku a Južnom Taliansku majú niektoré regióny veľmi nízke hodnotenie. Naopak Estónsko, niektoré české regióny a Západné Slovinsko sú hodnotené pomerne vysoko, napriek relatívne nízkej úrovni rozvoja.

Keď porovnáme SPI s hrubým domácim produktom (HDP) na obyvateľa, ktorý je mernou jednotkou hospodárskej činnosti, môžeme konštatovať silné a pozitívne väzby medzi týmito dvomi ukazovateľmi, ktoré sa oslabujú s nárastom HDP na obyvateľa. Je to očividné najmä v regiónoch hlavných miest. Napríklad Bukurešť, Bratislava, Praha, Brusel, Luxemburg a Londýn vykazujú relatívne nízku úroveň SPI vo vzťahu k ich HDP na obyvateľa. Iné regióny majú vyššie hodnotenie, ako by naznačovalo ich HDP na obyvateľa. Platí to pre severské regióny a väčšinu holandských regiónov, ale aj pre poľský región Podlaskie a pre regióny Cornwall a West Wales and the Valleys v Spojenom kráľovstve.

SPI bol zostavený s cieľom pomôcť regiónom pri preskúmaní ich silných a slabých stránok vo vzťahu k regiónom s podobnou ekonomickou výkonnosťou. Možno ich podrobnejšie preštudovať pomocou regionálnych hodnotiacich tabuliek, ktoré sú dostupné na internetovej adrese: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/social_progress

AKO TO FUNGUJE

INDEX SA ZOSTAVUJE NA ZÁKLADE TROCH ASPEKTOV:

- 1 ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ POTREBY
- 2 ZÁKLADY BLAHA
- 3 MOŽNOSTI

Mapy týchto troch aspektov si možno pozrieť na tejto adrese: http://ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/social_progress/spi.html

Každý aspekt má štyri tematické komponenty. Výsledných dvanásť komponentov poukazuje na významné rozdiely v jednotlivých členských štátoch EÚ aj medzi nimi. Pokrývajú témy, ako sú prístup k zdravotnej starostlivosti, kvalita a dostupnosť bývania, osobná bezpečnosť, prístup k vysokoškolskému vzdelaniu a znečistenie životného prostredia.

Index je výsledkom spolupráce medzi Generálnym riaditeľstvom pre regionálnu a mestskú politiku Európskej komisie, neziskovou organizáciou Social Progress Imperative a baskickým inštitútom Orkestra zameraným na konkurencieschopnosť. Vychádza z celkového rámca globálneho indexu sociálneho pokroku, ktorý je prispôbený pre EÚ. Tento index však nebol vytvorený na účel pridelovania finančných prostriedkov a Európska komisia ním nie je viazaná.

Tento návrh indexu sa zverejňuje s cieľom získať od zainteresovaných strán spätnú väzbu o témach, zahrnutých ukazovateľoch a o spôsobe, akým sa tieto ukazovatele spájajú do jedného konečného hodnotenia pre každý región.

Pripomienky a návrhy posielajte na:

REGIO-B1-PAPERS@ec.europa.eu

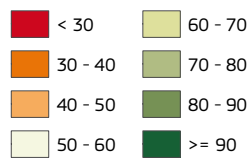
Revidovaná verzia indexu sociálneho pokroku regiónov bude vydaná v októbri 2016.

►ĎALŠIE INFORMÁCIE
<http://europa.eu/dg63bb>

Index sociálneho pokroku EÚ

Index

Zdroj: GR REGIO

0 500 Km

© EuroGeographics – Združenie pre administratívne hranice

► PROJEKT WORLD CITIES – MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA V OBLASTI UDRŽATEĽNÉHO MESTSKÉHO ROZVOJA

Urbanizácia je celosvetová výzva, ktorú treba riešiť udržateľným a začleňujúcim spôsobom. Ronald Hall, hlavný poradca v oblasti medzinárodnej spolupráce na Generálnom riaditeľstve pre regionálnu a mestskú politiku (Regio), rozoberá, aký prínos pre mestský rozvoj má projekt World Cities vnútri EÚ aj za jej hranicami.

Podľa Organizácie Spojených národov 54% svetového obyvateľstva bývalo v roku 2014 v mestských oblastiach, pričom v roku 1950 to bolo len 30%. Predpokladá sa, že tento podiel sa do roku 2050 zvýši na 66%. Miera urbanizácie na jednotlivých kontinentoch sa značne rôzni. Najviac urbanizované obyvateľstvo je v Severnej Amerike (82%), Latinskej Amerike a Karibiku (80%) a v Európe (73%). V roku 2014 mali Afrika (40%) a Ázia (48%) aj naďalej relatívne vidiecky charakter.

V nasledujúcich rokoch sa očakáva, že urbanizačný trend bude mať ešte väčší celosvetový význam, pričom Afrika a Ázia ho možno nevyhnutne dobehnú a do roku 2050 dosiahnu podiel mestského obyvateľstva 56% v prvom prípade a 64% v druhom prípade. Výzvou pre tvorcov politiky na celom svete bude zabezpečiť udržateľné a začleňujúce riadenie tohto procesu. Rýchlo sa rozvíjajúce krajiny by sa mali sústreďovať na vytvorenie úspešného modelu mestského rozvoja a vyspelejšie, priemyselné hospodárstva by sa mali snažiť napraviť chyby urbanizácie z minulosti.

Dvojfázový prístup

Presadzovanie udržateľného regionálneho a mestského rozvoja je hlavnou prioritou EÚ a kľúčovým prvkom regionálnej a mestskej politiky EÚ. Generálny riaditeľ pre regionálnu a mestskú politiku Walter Deffaa sa nedávno v Bombaji vyjadril takto: „Máme dvojfázový prístup, podľa ktorého v rámci EÚ využívame regulačné a investičné prostriedky, ktoré máme k dispozícii, a zároveň rozvíjame znalostné siete medzi našimi mestami a mimo EÚ sa usilujeme obohatiť a posilniť kapacitu našej mestskej politiky prostredníctvom spolupráce s významnými mestami v iných krajinách.“

► V januári 2016 Walter Deffaa, generálny riaditeľ pre regionálnu a mestskú politiku, predniesol prejav na konferencii World Cities v Bombaji, India

V reakcii na výzvy, ktoré so sebou priniesla rýchlá urbanizácia, GR pre regionálnu a mestskú politiku už 10 rokov spolupracuje so svojimi náprotivkami mimo EÚ v oblasti politiky regionálneho a mestského rozvoja. Európsky parlament dôrazne podporuje toto úsilie a hlasuje za pridelenie prostriedkov v rámci širokého spektra otázok politiky regionálneho a mestského rozvoja. Od roku 2014 má táto podpora podobu prípravnej akcie s názvom „World Cities: spolupráca EÚ s tretími krajinami v oblasti mestského rozvoja“, ktorú vykonáva GR pre regionálnu a mestskú politiku v rokoch 2014 – 2016 (predĺžené do roku 2017).

Jadrom prípravnej akcie World Cities je rovnomenný projekt, ktorý pomáha EÚ presadzovať v partnerských krajinách jej integrovaný model mestského rozvoja uplatňujúci prístup zdola nahor. V rámci obojstranného interaktívneho procesu sa podporuje decentralizovaná spolupráca medzi regionálnymi a mestskými orgánmi a ostatnými zainteresovanými stranami v krajinách EÚ a mimo EÚ.

Projekt World Cities stavia na čoraz väčšej úlohe, ktorú zohráva spolupráca v oblasti mestského rozvoja v diplomatických vzťahoch EÚ s ostatným svetom. Prejavuje sa to najmä v jej vzťahoch s Čínou. V máji 2012 poprední predstavitelia EÚ a Číny spoločne vytvorili partnerstvo v oblasti urbanizácie, pričom pre svoje príslušné zainteresované strany vytvorili otvorenú politickú platformu zameranú na spoluprácu a výmenu skúseností pri riešení hospodárskych, sociálnych a environmentálnych výziev urbanizácie.

Spolupráca vo dvojiciach

Projekt World Cities napreduje dobre. Na jednej strane sa v ňom podporuje spolupráca medzi vybranou skupinou regiónov a miest z členských štátov EÚ. Na druhej strane sa do projektu zapájajú regióny a mestá zo štyroch partnerských krajín mimo EÚ, ktoré majú rôzne skúsenosti v oblasti mestského rozvoja: Kanada, Čína, India a Japonsko. V spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi štyri až päť miest v každej partnerskej krajine priamo spolupracuje s európskymi partnermi v rámci dvojíc miest.

Výber miest z EÚ sa uskutočnil na základe ich hodnoty ako vzorových oblastí a ich pripravenosti identifikovať a rozvíjať konkrétne opatrenia alebo programy s mestami mimo EÚ vrátane tých, vďaka ktorým sa otvárajú nové trhové možnosti.

Medzi témy spolupráce patrí ekologický mestský rozvoj, energetická účinnosť a udržateľná mobilita. Riešia sa aj otázky podnikateľského prostredia, ktoré zahŕňajú podporu regionálnych a mestských inovačných systémov, rozširovanie činnosti MSP do zahraničia a podporu začínajúcich podnikov atď. Do projektu World Cities sa zapájajú aj netradičné zainteresované strany z krajín EÚ a krajín mimo EÚ, ako sú firmy, agentúry venujúce sa prenosu technológií, univerzity a výskumné centrá. Zástupcovia miest sa stretávajú na plenárnych konferenciách, bilaterálnych stretnutiach a návštevách medzi mestami v partnerských krajinách a Európe.

Plavba plná objavov

Portugalské mesto Almada vytvorilo partnerstvo s mestom Saanich v Kanade. Mark Boysen zo Saanichu označuje vzťah medzi týmito dvomi mestami v rámci projektu World Cities za „plavbu plnú objavov“. Mesto Saanich zaujíma predovšetkým to, ako Almada, ktorá v roku 2010 vyhrala ocenenie európskeho týždňa mobility, dosiahla veľké zníženie emisií skleníkových plynov z dopravy po roku 2001. Najnovšou iniciatívou Almady je balíček udržateľnej mobility na privítanie, ktorý sa rozdáva novým obyvateľom. Obsahuje informácie o dopravných systémoch v meste, mapu integrovanej mestskej dopravy a bezplatné cestovné lístky. Almada investovala aj do vzdelávacích opatrení pre ľudí každého veku. Saanich si s Almadou vymieňa znalosti, pričom pracuje na zlepšení svojho druhového rozdelenia dopravy a udržateľnej mobility.

Spoločné záujmy

Významným výstupom je spoločná elektronická internetová platforma na výmenu informácií a osvedčených postupov, ktorá poskytuje technickú pomoc tvorcom mestskej politiky a odborníkom, pokiaľ ide o otázky, ako sú napr. prepojenia medzi mestami a dedinami. Pomôže posilniť dialóg medzi mestami v EÚ a krajinami mimo EÚ nad rámec tých, ktoré sú zapojené do partnerstva miest.

Projekt má skutočne pozitívny ohlas. To platí aj na diskusie medzi mestami, ktoré riešia podobné výzvy, a na výmenu informácií a osvedčených postupov. V prípade spolupráce EÚ – Čína partnerské mestá už podpísali memorandá o porozumení, v ktorých sa stanovili dohodnuté priority a vytvorila sa štruktúra spolupráce.

Pomocou projektu World Cities sa posilnia vzťahy s kľúčovými partnermi EÚ tak, že sa vytvorí spoločné nástroje a riešenia podobných problémov. Získané poznatky budú mať veľký význam pre budúce projekty a programy v oblasti vonkajších vzťahov EÚ a predovšetkým pre tie, ktoré patria do nástroja partnerstva Únie. Prostredníctvom originálnych opatrení, ako je projekt World Cities, je EÚ jedným z popredných aktérov pri vytváraní nového medzinárodného programu mestského rozvoja a zabezpečovaní skutočného prínosu k medzinárodným diplomatickým vzťahom.

PARTNERSKÉ MESTÁ

ČÍNA – EÚ

WU-CHAN – BARCELONA (ES); ČCHENG-TU – DUBLIN (IE); KUANG-ČOU – LYON (FR); ŠAN-TCHOU – ANDALÚZIA (ES); TCHIEN-TIN – WEST MIDLANDS (UK)

INDIA – EÚ

BOMBAJ – KODAŇ (DK); NAVI MUMBAÍ – ŠTUTGART (DE); ČANDÍGARH – REGIÓN LAZIO (IT); PUNE – VARŠAVA (PL)

KANADA – EÚ

EDMONTON – VITORIA-GASTEIZ (ES); HALIFAX – TALLINN (EE); OTTAWA – HANNOVER (DE); SAANICH – ALMADA (PT)

JAPONSKO – EÚ

KITAKJÚŠŮ – RIGA (LV); KUMAMOTO – LIPSKO (DE); TOJAMA – BURGAS (BG); ŠIMOKAWA-VÄXJÖ (SE)

► ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://world-cities.eu/>

<http://europa.eu/!Qk84Kc>

► SLEDOVANIE SLUŽIEB PRE CESTUJÚCICH V ŽELEZNIČNEJ DOPRAVE

REGIONÁLNE A MESTSKÉ UKAZOVATELE PODPORUJÚ INVESTOVANIE DO ŽELEZNÍC

Počas programového obdobia rokov 2014 – 2020 sa z politiky súdržnosti vyčlení takmer 19 miliárd EUR na investície v železničnej doprave. Väčšina z nich sa vykonáva v menej rozvinutých regiónoch. Porovnateľné ukazovatele týkajúce sa železničnej infraštruktúry a jej využívania sú dôležitými prvkami pri koncepcii a vykonávaní tejto politiky.

V nedávnom pracovnom dokumente sa predstavuje veľký krok vpred v rámci analýzy železničných služieb v celej Európe. Po prvýkrát poskytuje komplexné a porovnateľné informácie o rýchlosti a frekvencii osobnej dopravy, ktoré sa vzťahujú na celú EÚ a Švajčiarsko.

Vďaka významným snahám pri zbere a spracovaní údajov je teraz možné preukázať dramatické rozdiely v železničnej doprave v rámci Európy a označiť krajiny, regióny a mestá, ktoré ponúkajú mimoriadne dobré alebo zlé služby.

V pracovnom dokumente sa analyzovali všetky služby osobnej železničnej dopravy, ktoré boli prevádzkované v konkrétny pracovný deň v roku 2014. Na základe zozbieraných údajov sa odvodili odhady priemernej frekvencie a rýchlosti všetkých priamych železničných spojení.

Napríklad z mapy priemernej rýchlosti spojení vyplýva skvelý výkon vyhradených vysokorýchlostných spojení alebo zmodernizovaných sieťových prepojení, a zároveň možno pozorovať problémy s rýchlosťami pod 60 km/h, ktoré boli zistené v rámci väčšiny sietí v Rumunsku, Bulharsku a v častiach Grécka. Keby tieto siete boli prevádzkované pri rýchlostiach nad 80 km/h, mohli by zohrávať významnejšiu úlohu v osobnej doprave.

Sledovanie dostupnosti

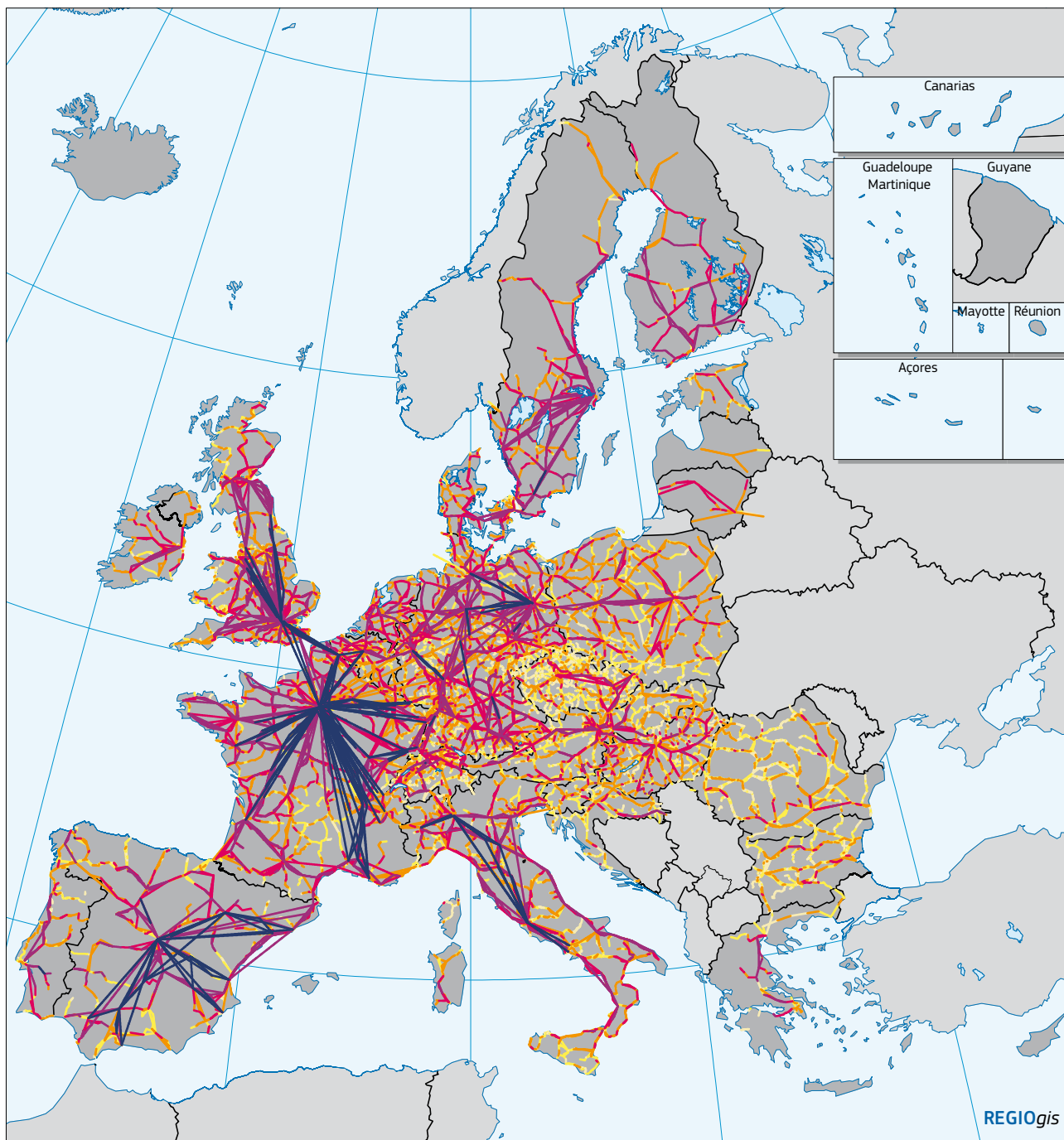
V pracovnom dokumente sa ďalej rozoberali úhrny rýchlosti a frekvencie služieb podľa krajín a regiónov a navrhol sa ukazovateľ dostupnosti osobnej železničnej dopravy medzi mestami. V tomto ukazovateli sa pre každé mesto zhŕňa celkový počet obyvateľov iných miest, ktorý možno dosiahnuť za tri hodiny so zohľadnením celkového času stráveného cestovaním vrátane potrebného čakania, pričom destinácie sa obmedzujú na tie, ktoré sú relevantné pre cestovanie počas dňa.

Zatiaľ čo dostupnosť jednoznačne súvisí s vysokou mierou urbanizácie, mnohé z vysoko urbanizovaných oblastí vo východných častiach Európskej únie a niektoré južné oblasti aj naďalej trpia relatívne zlým prístupom k službám železničnej dopravy.

Priemerná rýchlosť krátkych ciest medzi mestami sa napokon porovnáva so spojeniami vo vnútri krajín a s cezhraničnými spojeniami. Z tejto analýzy možno vyvodiť, že cezhraničné spojenia medzi mestami sú vždy prevádzkované pri nižších rýchlostiach ako vnútroštátne spojenia. Niektoré výkonnostné rozdiely by bolo možné vysvetliť dobou čakaní na hraniciach a nedostatočnou koordináciou cestovných poriadkov.

Po zabezpečení lepšej integrácie železničných dátových modelov na úrovni celej EÚ by mala byť možná podrobnejšia analýza údajov z cestovných poriadkov.

► ĎALŠIE INFORMÁCIE
<http://europa.eu/!tV48bN>

Priemerná rýchlosť priamych železničných spojení v roku 2014

km/h

- <= 40,0
- 40,1 - 60,0
- 60,1 - 80,0
- 80,1 - 100,0
- 100,1 - 150,0
- > 150,0

Žiadne údaje/nekompletné údaje

Rýchlosť vypočítaná na priamkach predstavujúcich spojenie medzi dvomi za sebou nasledujúcimi zastávkami. Všetky priame jazdy vlakov medzi geolokalizovanými stanicami od 6:00 do 20:00 dňa 2. 10. 2014 (EE, IE: 2013; EL, Korzika, Severné Írsko: 2015).

Zdroje: UIC, www.peatus.ee, Národný dopravný orgán Írsko, TrainOSE Grécko, Korzické železnice, Translink, Železnice Severného Írsku, EuroGeographics, OpenStreetMap, TomTom, RRG, GR REGIO

0 500 Km

© EuroGeographics – Združenie pre administratívne hranice

► PRECHÁDZKA V PARKU

PRÍSTUP K ZELENÝM MESTSKÝM PLOCHÁM V EURÓPSKÝCH MESTÁCH

Vytvorila sa metodika využívania ukazovateľov na posúdenie výskytu a dostupnosti zelených mestských plôch, ako aj prístupu k nim pre obyvateľov v celej Európe.

Zelené plochy v mestách, ako sú parky, verejné záhrady a okolité lesy zabezpečujú rôzne činnosti, ktoré môžu mať ekologickú hodnotu alebo oddychové funkcie. Zároveň majú estetickú hodnotu a zohrávajú významnú úlohu pri podpore verejného zdravia a vo všeobecnosti prispievajú k lepšej kvalite života obyvateľov.

Meranie skutočného výskytu a rozlohy zelených plôch v mestách je celkom priamočiare a vykonáva sa pomocou existujúcich zdrojov štatistických údajov. Samotná existencia týchto plôch však nezaručuje, že sú schopné naplňať svoju funkciu pre väčšinu mestského obyvateľstva. Zelené plochy môžu byť sústredené v určitých častiach mesta a prístup k nim môže byť problematický, napríklad pre chodcov.

Práve pre obdobné dôvody bola vytvorená metodika, ktorá zohľadňuje priestorové rozvrhnutie obyvateľstva aj zelených plôch na všetkých územiach mesta, a ktorej výsledkom sú ukazovatele blízkosti zelených plôch k mestskému obyvateľstvu.

Postupné presadzovanie

V záujme dosiahnutia porovnateľných výsledkov boli použité zdroje údajov na úrovni celej EÚ, ako sú údaje o využití pôdy z Mestského atlasu Copernicus a údaje vychádzajúce zo sčítania obyvateľov s najvyšším možným priestorovým rozlíšením. Skombinovaním týchto údajov s úplnou sieťou ulíc je možné vypočítať celkovú rozlohu zelených plôch, ktoré má obyvateľ na dosah po 10 minútach chôdze.

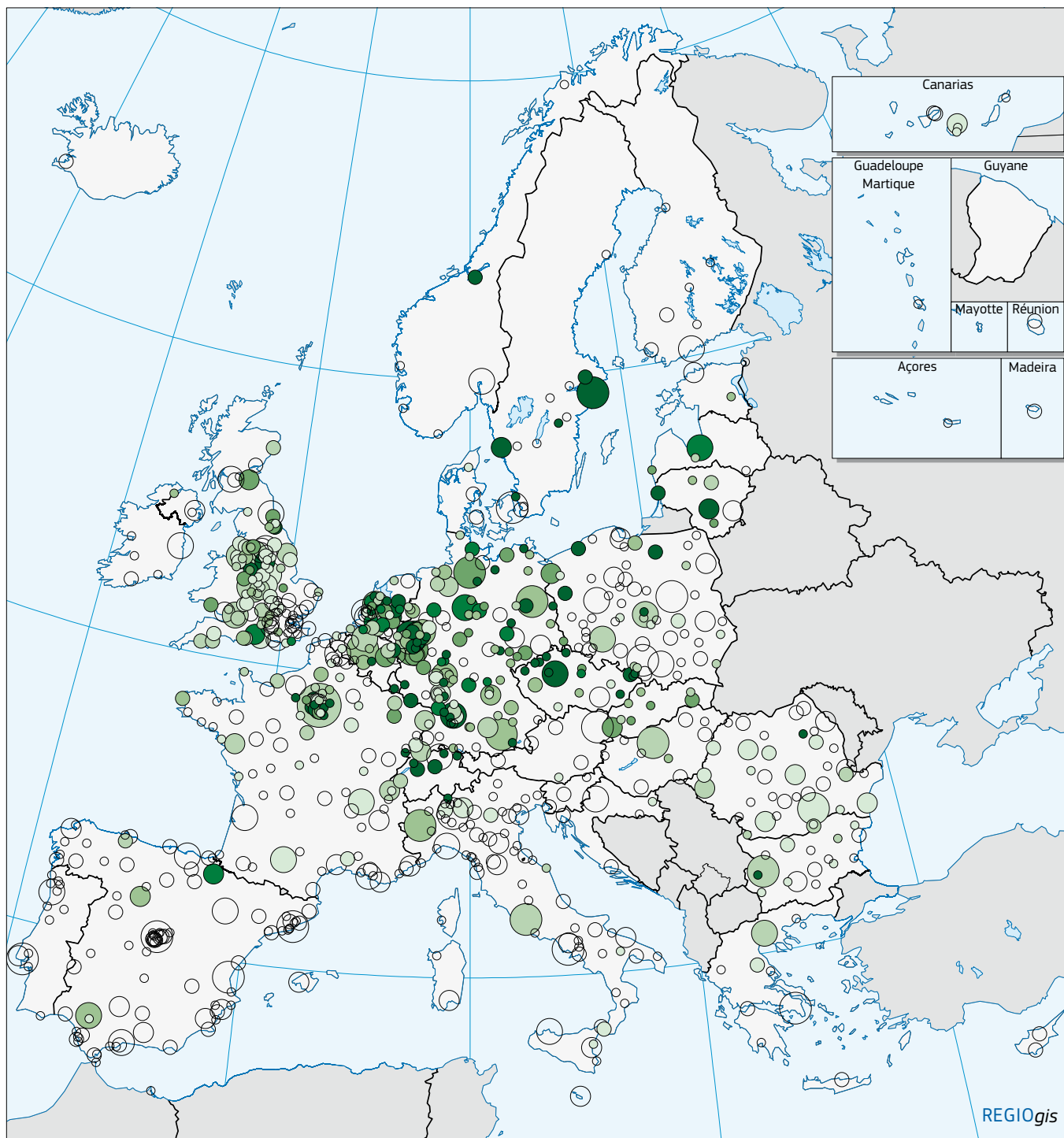
Na úrovni celého mesta stredná hodnota tohto blízkeho zeleného priestranstva (znázornené na mape) poukazuje na rozdiely v blízkosti zelených plôch k obyvateľom. V rámci väčších hlavných miest sa stredná hodnota blízkejších zelených plôch pohybuje od menej ako 15 hektárov v mestách, ako sú Bukurešť, Paríž, Budapešť, Rím alebo Sofia, až po viac ako 50 hektárov v Prahe a Štokholme.

V pracovnom dokumente sa podrobnejšie opisuje metodika a výsledky. Zároveň z neho vyplýva, že nové ukazovatele poskytujú dodatočné informácie o výskyte a rozvrhnutí zelených plôch. Vzhľadom na to, že zostavovanie Mestského atlasu nie je ešte dokončené, táto analýza sa v blízkej budúcnosti rozšíri na ďalšie mestá. Aktualizované a doplnené údaje o jednotlivých mestách budú sprístupnené na webovej lokalite Info regio.

► ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://europa.eu/!rX73Dj>

<http://land.copernicus.eu/local/urban-atlas>

Prístup k zeleným mestským plochám v mestách, 2012

Hektáre	Počet obyvateľov v centre mesta
○ < 10	○ < 100 000
○ 10 - 15	○ 100 000 - 250 000
○ 15 - 20	○ 250 000 - 500 000
○ 20 - 25	○ 500 000 - 1 000 000
○ 25 - 30	○ 1 000 000 - 5 000 000
○ ≥ 30	○ ≥ 5 000 000
○ Žiadne údaje	

Stredná plocha zelených mestských plôch a lesov vážená obyvateľmi, ktorá je dostupná do 10 minút chôdze.

Zdroje: Mestský atlas Copernicus, NSI, TomTom, REGIO-GIS

0 500 Km

© EuroGeographics – Združenie pre administratívne hranice

►SPRÁVY

[V SKRATKE]

UČENIE HROU

V uplynulých rokoch vytvorilo Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku rôzne zábavné a vzdelávacie produkty pre mladých ľudí (od

približne 8 do 13 rokov) a pre učiteľov. Najnovším a najinovavejším z nich je webový dokument Partneri. Ide o pátraciu hru využívajúcu širokú škálu multimediálnych nástrojov, ktoré hráčov preniesú do šiestich regiónov Európskej únie. Pri pátraní hráč spoznáva aktivity v rámci regionálnej politiky, ktorými sa podporuje rozvoj regiónov EÚ a väzby medzi regiónmi a ich občanmi. Táto digitálna verzia vychádzajúca z komiksu Partneri hráčovi zabezpečí zábavu aj poučenie.

►ĎALŠIE INFORMÁCIE

http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/edu

ŠIRŠÍ ZÁBER REGIO- NÁLNEJ FOTOSÚŤAŽE

Tento rok sa fotosúťaž Európa v mojom regióne zaradila do širšej kampane s cieľom prilákať občanov, aby navštívili a lepšie spoznali projekty financované EÚ vo svojom regióne. Počas mája 2016 viaceré projekty v celej Európe otvoria dvere verejnosti v rámci širšej kampane na zvýšenie informovanosti. Riadiace orgány nahrali informácie o plánovaných podujatiach do interaktívnej mapy na webovej lokalite Inforegio (pozri odkaz uvedený nižšie).

Niektoré projekty sa okrem toho zapoja do „hľadania pokladu“ – na miestach projektov budú skryté indície a verejnosť bude vyzvaná, aby ich našla. Udelia sa ceny za najlepšie fotografie i účastníkom, ktorí sa zapoja do „hľadania pokladu“. Zorganizuje sa aj tradičná fotosúťaž na Facebooku podobne ako v minulých rokoch, s tým rozdielom, že obdobie na posielanie príspevkov sa predĺži a potrvá od mája do augusta. Úplné informácie sú uvedené na webovej lokalite Inforegio alebo na facebookovej stránke Európa v mojom regióne.

►ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://europa.eu/!WV98rM>

CEMR

Tohtoročný zjazd Rady európskych obcí a regiónov (CEMR) sa bude konať v Nikózii (Cyprus) od 20. do 22. apríla. Na tomto podujatí majú starostovia, primátori, členovia obecného zastupiteľstva a hlavy regiónov možnosť stretnúť sa a diskutovať o témach, ako je migrácia, zmena klímy, miestne financie, územné reformy atď. Na podujatí sa zúčastnia aj niektorí poprední predstavitelia EÚ, zástupcovia OSN, odborníci, akademickí pracovníci a zástupcovia občianskej spoločnosti. Záujemcovia o účasť na podujatí sa môžu zaregistrovať na odkaze uvedenom nižšie.

►ĎALŠIE INFORMÁCIE

www.cemr2016.eu

PLÁN VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

Nová štúdia o administratívnej kapacite v oblasti európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), ktorú zverejnila Európska komisia, poskytuje jedinečný a originálny prehľad existujúcich kapacít, štruktúr, systémov a postupov v celej EÚ s cieľom posilniť kvalitu verejného obstarávania.

V súlade s iniciatívou „Rozpočet EÚ zameraný na výsledky“ Komisia koná tak, aby zabezpečila, že peniaze daňových poplatníkov sa vynakladajú účinne a transparentne v záujme dosiahnutia lepších výsledkov. Takmer polovica prostriedkov vyčlenených z EŠIF je presmerovaná do reálnej ekonomiky prostredníctvom verejného obstarávania.

V štúdii, ktorá je založená na teoretickom výskume všetkých 28 členských štátov, na rozhovoroch v teréne v 15 členských štátoch, na prípadových štúdiách v Českej republike a Portugalsku a na on-line prieskume medzi odborníkmi v celej EÚ, sa posudzujú silné a slabé stránky jednotlivých systémov v 28 profiloch krajín. Identifikuje sa aj zoznam 35 osvedčených postupov, ktoré by mohli použiť tvorcovia rozhodnutí na zlepšenie administratívnej kapacity, najmä pokiaľ ide o ľudské zdroje, systémy a nástroje a správne štruktúry. Na základe dôkladnej analýzy sa v dokumente poskytujú konkrétne odporúčania na zlepšenie výstupov na úrovni EÚ aj na úrovni členských štátov.

► **ĎALŠIE INFORMÁCIE**
<http://europa.eu/!vF38WH>

OTVORENÉ ÚDAJE NA PODPORU VÝKONNOSTI

1) AKÝ DRUH INFORMÁCIÍ JE DOSTUPNÝ NA PLATFORME OTVORENÝCH ÚDAJOV EŠIF?

Platforma sa zameriava predovšetkým na obdobie financovania 2014 – 2020 a vzťahuje sa na všetky päť EŠIF a na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

Poskytuje vizualizáciu financovania spoločných ukazovateľov programov EŠIF. Katalóg údajov, ktorý je v pozadí platformy, takisto obsahuje súbory údajov napojené na výsledky financovania politiky súdržnosti na roky 2007 – 2013 (Kohézny fond, EFRR a ESF).

2) AKÉ SLUŽBY PLATFORMA POSKYTUJE?

Prostredníctvom on-line vizualizácií poskytuje jasný obraz o investíciách EŠIF a ich očakávaných úspechoch. Používatelia majú prístup aj k nespracovaným súborom údajov v katalógu a môžu vytvárať vlastné filtre a náhľady, ktoré následne zahrnú do svojich webových lokalít alebo ich zverejnia na sociálnych sieťach.

3) ODKIAĽ INFORMÁCIE POCHÁDZAJÚ?

Údaje na platforme pochádzajú z vyše 530 vnútroštátnych, regionálnych alebo medziregionálnych programov, ktoré Komisia schválila v rámci EŠIF po diskusiách s príslušnými vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi.

4) AKÉ AKTUALIZÁCIE SA PLÁNUJÚ V ROKU 2016?

Vizualizácie sú v súčasnosti dostupné na úrovni krajín a tém, no cieľom do konca roka 2016 je predstaviť ich aj na úrovni programov.

Znáznorní sa tak pokrok programov pri dosahovaní ich očakávaných úspechov.

Katalóg údajov bude obohatený o ďalšie druhy súborov údajov súvisiacich s politikami EÚ.

► **ĎALŠIE INFORMÁCIE**
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
<http://europa.eu/!tY69KR>

► VŠETKO NAJLEPŠIE IQ-NET!

PRIPOMÍNAME SI 20 ROKOV VÝMENY SKÚSENOSTÍ
O ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOCH

► Členovia siete IQ-Net sa stretávajú, aby si pripomenuli 20. výročie kontaktnej siete

Panorama oslovila profesora Johna Bachtlera, riaditeľa Výskumného strediska európskych politik (EPRC) na Univerzite Strathclyde v Glasgowe (Škótsko) a Stefana Kaha (riaditeľa siete IQ-Net), aby vysvetlili fungovanie siete IQ-Net a význam jej výročia.

Zlepšovanie kvality riadenia programov štrukturálnych fondov (IQ-Net) patrí medzi najdlhšie pôsobiace európske siete na výmenu poznatkov, ktoré sa venujú politike súdržnosti. Sieť bola založená vo februári 1996 a riadi ju EPRC. IQ-Net si pripomína svoje 20. výročie s históriou 40 konferencií zorganizovaných za uplynulé dve desaťročia, na ktorých sa riešili rôzne hľadiská riadenia programov.

Sieť IQ-Net síce mnohí dobre poznajú, no mohli by ste stručne vysvetliť, aký je cieľ siete?

John Bachtler: Názov siete „Zlepšovanie kvality riadenia programov štrukturálnych fondov“ vystihuje, o čom je IQ-Net. Jej cieľom je sprostredkovať výmenu poznatkov a partnerské učenie o spoločných výzvach, s ktorými sa stretávajú riaditelia programov. Toto učenie sa zameriava najmä na úlohy v rámci cyklu riadenia programov – strategický vývoj, programovanie, tvorba projektu, posúdenie a výber, koordinácia partnerov, monitorovanie, hodnotenie, finančné hospodárenie, kontrola a audit. Zahŕňa aj niektoré kľúčové tematické priority, ako je inovácia, podnikanie, zamestnanosť a udržateľnosť, ako aj regulačné obavy súvisiace s dodržiavaním pravidiel štátnej pomoci.

Kto sú partneri siete IQ-Net?

Stefan Kah: Sieť spája celkovo 18 riadiacich orgánov programov zo 16 členských štátov: Rakúsko, Belgicko, Chorvátsko, Česká republika, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Grécko, Poľsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo. Spoločne sú zodpovedné za riadenie takmer tretiny finančných prostriedkov politiky súdržnosti EÚ. Väčšina členov sú riadiace orgány, ale máme aj niekoľko vnútroštátnych koordinačných orgánov a zopár sprostredkovateľských orgánov. Hlavnou požiadavkou je mať skúsenosti s vykonávaním štrukturálnych fondov a zaviazat sa k otvorenej výmene skúseností. Európska komisia (GR Regio a GR Empl) je taktiež aktívnym partnerom, zatiaľ čo EPRC poskytuje výskumnú a organizačnú podporu.

Hovoríte o výmene skúseností – čo to znamená v praxi?

SK: Jadro postupu výmeny poznatkov predstavujú konferencie IQ-Net organizované v šesťmesačných intervaloch, ktoré sa zakaždým zameriavajú na konkrétnu tému riadenia zvolenú partnermi. Pred každým podujatím EPRC preskúma, ako daná téma (napr. výber projektov alebo monitorovanie) funguje v jednotlivých partnerských krajinách alebo regiónoch. Výsledky sú zahrnuté do informatívnych dokumentov s cieľom poskytnúť prehľad praxe v celej EÚ, identifikovať zaujímavé alebo inovačné prípadové štúdie a poučenia pre riadenie programov. Takže keď partneri diskutujú o určitej otázke, majú jasný obraz o podobnostiach a rozdieloch, a o hľadiskách, v ktorých sa ich vlastné skúsenosti s riadením programov zhodujú s medzinárodnou praxou. Naším partnerským organizáciám zároveň poskytujeme pomoc ad hoc pri riešení osobitných otázok vykonávania.

Sieť IQ-Net má tento rok 20 rokov – aké boli začiatky siete?

JB: Myšlienka vytvorenia siete prišla zo strany Európskeho partnerstva v Strathclyde, ktoré riadilo program Európskeho fondu regionálneho rozvoja v západnom Škótsku. S nadšením na ňu reagovali ostatné (staré priemyselné) regióny v rámci „cieľa 2“ v EÚ-15, ako aj regióny v krajinách, ktoré pristúpili v roku 1995. GR Regio (bývalé DGXVI) poskytlo silnú podporu prostredníctvom rozbehového grantu na naštartovanie siete. EPRC bolo vďaka svojim dlhodobým skúsenostiam s výskumom a výmenou poznatkov v oblasti regionálnej politiky jednoznačnou voľbou na riadenie siete.

V EÚ je veľa formátov na výmenu skúseností, čím sa teda odlišuje sieť IQ-Net?

SK: Na sprostredkovanie otvorenej a vzájomnej výmeny poznatkov je potrebné zorganizovať účinné partnerské učenie. My veľa investujeme do tvorby poznatkov, aby sme zabezpečili pevný základ na výmenu skúseností. Viacjazyčný výskumný tím EPRC vykonáva podrobný výskum praktických skúseností s otázkami riadenia programov v celej EÚ a opiera sa o hodnotenie a akademické analýzy. Stretnutiami IQ-Net sa podporuje dobrá interakcia, napr. prostredníctvom praktických seminárov. Vydávame dokumenty, ktoré zachytávajú obrovské množstvo praktických poznatkov a postupom času sme vytvorili úložisko informácií o takmer každom hľadisku riadenia programov.

Aké sú dôkazy o účinnosti tohto typu výmeny poznatkov v sieti IQ-Net?

JB: Každé tri roky hodnotíme, ako dobre sieť IQ-Net funguje. Najočividnejší prínos je to, že riaditelia programov sa môžu referenčne porovnať s ostatnými. Sú tiež dôkazy o nadobúdaní organizačných schopností. Správy a diskusie IQ-Net prispeli k vytvoreniu nových nápadov a riešení v oblastiach, ako sú výber projektov či systémy monitorovania. V partnerských

programoch boli zavedené zmeny, ktoré vychádzali z osvedčených postupov v rámci siete. Sieť IQ-Net zároveň buduje vzťahy medzi programami a (čo je dôležité) sprostredkúva neformálny dialóg s útvarmi Komisie o výzvach riadenia programov.

Čo teraz čaká sieť IQ-Net?

JB: Sieť IQ-Net sa za posledných dvadsať rokov neustále prispôsobuje a bude v tom pokračovať v súlade s potrebami našich partnerov. Je čoraz väčší dopyt po budovaní administratívnych kapacít a my si vieme predstaviť, že sa budeme viac zapájať do odbornej prípravy. Budeme monitorovať, ako sa v tomto programovom období budú vykonávať nové reformy – nové tematické priority, rámec orientovaný na výsledky a výkonnosť, finančné nástroje, integrované investície, a už teraz myslíme na rámec roka 2020. Pri výmene skúsenosti v budúcnosti nebude núdza o otázky a my sa tešíme na to, ako bude sieť IQ-Net pomáhať pri presadzovaní účinného vzdelávania.

► ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.eprc.strath.ac.uk/iqnet>

▶ ŠPANIELSKO

▶ RAST POĽNOHOSPODÁRSKEHO VÝSKUMU V ŠPANIELSKU

Celkové náklady:
EUR 3 285 349
Príspevok EÚ:
EUR 2 628 279

Prostredníctvom projektu v západnom Španielsku sa posilnil výskum a vývoj v sektore poľnohospodárstva, a súčasne sa zlepšili väzby medzi miestnymi podnikmi a vedeckou obcou. Vďaka podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) sa zabezpečili nové zariadenia a vytvorili sa pracovné miesta vo výskumnom ústave Finca La Orden-Valdesquera.

Ústav, ktorý je súčasťou Centra vedeckého a technologického výskumu Extremadury (CICYTEX), využil finančné krytie na úhradu renovácie a rozšírenia vedeckej infraštruktúry vrátane výstavby nového biotechnologického skladu a zásadných zlepšení zavlažovacieho zariadenia. Okrem toho nákup nových materiálov, ktoré sa použijú v laboratóriách a na experimentálnych farmách, umožní vedcom vykonávať prelomový výskum.

Finca La Orden-Valdesquera sa okrem zamerania na poľnohospodárstvo venuje aj výskumu súvisiacich otázok, ako je lesné hospodárstvo a využívanie prírodných zdrojov. Hlavné súčasné projektové oblasti zahŕňajú posudzovanie a hodnotenie energetických plodín, hľadanie spôsobov na zlepšenie poľnohospodárskej výroby a skúmanie chovu dobytky.

Rozširovanie obzorov

Z práce ústavu majú prínos poľnohospodári, iné výskumné organizácie či miestne podniky a družstvá prostredníctvom rôznych iniciatív zameraných na prenos technológií. Prostredníctvom projektových finančných prostriedkov sa doteraz podporili informačné dni, semináre, konferencie a prednášky.

Takisto sa poskytla odborná príprava pre výskumníkov, technikov a univerzitných študentov, ktorí sa špecializujú na poľnohospodárstvo. Okrem toho sa nadviazali partnerstvá s miestnymi spoločnosťami a výskumnými centrami s cieľom sprostredkovať výmenné návštevy.

Vďaka posilnenej základni zdrojov je ústav schopný zvyšovať povedomie o svojich činnostiach a výsledkoch projektov v rámci oveľa širšej cieľovej skupiny. Dosiahlo sa to predovšetkým vďaka vytvoreniu propagačných mediálnych nástrojov vrátane prepracovanej webovej lokality. Zostavili sa tiež nové publikácie, ktoré sa rozposlali v záujme ďalšieho zlepšovania využívania prenosu technológií v poľnohospodárskom spoločenstve.

Nové pracovné miesta

Projektovými investíciami sa vytvorilo viac ako 400 nových projektov výskumu, vývoja a inovácie a približne 70 spoločných iniciatív s miestnymi spoločnosťami. Navyše sa vďaka týmto činnostiam vytvorilo 35 nových pracovných miest.

Podľa generálnej riaditeľky CICYTEX Carmen Gonzáles Ramos podpora priniesla pokrok vo výskume a vývoji výrobkov vznikajúcich v Extramadure v prospech miestnych podnikov aj poľnohospodárov. Projekt zároveň pomohol zlepšiť sociálno-hospodársku situáciu a environmentálny stav extramadurského vidieka.

▶ ĎALŠIE INFORMÁCIE
cicytex.gobex.es/es/centros/la-orden-valdesquera

▶ SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

▶ INICIATÍVA SOFTWARE CITY
JE HNACOU SILOU INOVÁCIÍ

Vďaka podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) majú IT podniky v severovýchodnom Anglicku priestor, v rámci ktorého sa môžu sústrediť na vývoj výrobkov a rásť. Sunderlandské softvérové stredisko ponúka moderné pracovné zariadenia a výber činností na podporu podnikania.

Mestská rada v Sunderlande otvorila v roku 2012 stredisko, ktoré ponúka vyše 6 000 m² na prenájom pre 63 spoločností spolu s najnovším vybavením a zariadeniami. S cieľom podporovať spoluprácu s miestnymi talentami stredisko ponúka inkubačné priestory a inovačné miestnosti, v ktorých môžu podniky experimentovať s nápadmi a koncepciami. Je tu tiež výskumné a skúšobné stredisko a komunitný priestor na semináre.

Iniciatíva Sunderland Software City (SSC) je úspešnou spoluprácou medzi mestskou radou v Sunderlande, univerzitou, vysokou školou a Severovýchodným podnikateľským a inovačným strediskom. Bola vytvorená v roku 2008 v partnerstve so súkromným sektorom a ponúka jednotné kontaktné miesto pre začínajúce softvérové MSP aj pre etablované spoločnosti. Doteraz pomohla viac ako 260 softvérovým spoločnostiam a zohrala úlohu pri tvorbe zhruba 335 pracovných miest v regióne, pričom pomohla rozšíriť technologickú podnikateľskú základňu takmer o 20%.

SSC ponúka podnikateľské konzultačné služby v oblastiach, ako sú podpora pri vstupe na trh, finančné plánovanie a sprostredkovanie zákaziek, výskum trhu či prístup k medzinárodným investičným službám. V snahe vytvoriť nové možnosti získania zákazníkov a trhov takisto podporuje firmy z iných sektorov, ako je výroba, zdravotná starostlivosť a energia z obnoviteľných zdrojov, aby využili výhody digitálnych technológií.

Dôraz na talenty

SSC neustále vyhľadáva nové vzťahy s verejnými, súkromnými a vzdelávacími organizáciami, aby zaistila čo najviac príležitostí pre miestne softvérové podniky. Napríklad má pevné väzby s iniciatívou Spojeného kráľovstva Digital Catapult a v roku 2015 otvorila jedno z troch regionálnych stredísk Digital Catapult. Stredisko DCC North East & Tees Valley je spoluprácou medzi piatimi miestnymi univerzitami a dvomi miestnymi podnikateľskými partnerstvami, ktoré riadi SSC. Jeho cieľom je pomáhať podnikom v Spojenom kráľovstve bezpečne a účinne si vymieňať chránené informácie s cieľom

uvoľniť nové prínosy organizačných údajov a preskúmať nové obchodné modely.

SSC a miestni partneri sú takisto kľúčoví pre Tech City – technologické klastrové združenie Spojeného kráľovstva, národný virtuálny inkubátor Cisco a pracovnú prieskumnú iniciatívu Sunderlandu, keďže medzi mla-

dými ľuďmi zvyšujú povedomie o odbornej príprave a kariérnych možnostiach, ktoré sú pre nich otvorené.

Prostredníctvom rozvoja vzťahov a partnerstiev s inými organizáciami SSC stavia na svojich úspechoch a vytvorila dlhodobú víziu pre softvérový sektor v regióne. Hlavný dôraz sa teraz kladie na rozvoj kľúčových silných miest, pričom sa vytvárajú nové možnosti a čo najviac sa využívajú medzinárodné obchodné spojenia, a súčasne sa riešia prekážky brániace rastu inovačných softvérových podnikov.

▶ ĎALŠIE INFORMÁCIE
www.sunderlandsoftwarecity.com

Celkové náklady:
EUR 17 440 107
Príspevok EÚ:
EUR 8 713 330

▶ EURÓPSKA ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA: LOTYŠSKO A LITVA

▶ TÍMOVÉ ÚSILIE O ODSTRÁNENIE PREKÁŽOK

Lotyšsko a Litva zostavili cezhraničný záchranný tím a systém včasného varovania s cieľom riešiť akékoľvek potenciálne ekologické katastrofy v okolí povodia rieky Lielupe. Táto oblasť sa považuje za vysoko rizikóvu, pretože prostredníctvom cestnej a železničnej dopravy a cez potrubia sa prepravujú veľké objemy chemických a petrochemických výrobkov.

Projekt Lielupe ECO, ktorý získal podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), vybavil svoj záchranný tím najnovšími zariadeniami, aby mohol konať rýchlo pri odstraňovaní znečistenia spôsobeného nehodami. Súčasťou tímu sú odborníci z regionálnych samospráv, ako aj členovia požiarneho zboru a záchranných služieb so sídlom v Jelgave (Lotyšsko) a v pohraničných okresoch Šiauliai a Panevežys. Všetci členovia tímu sú pravidelne školení, aby si mohli vycibriť svoje schopnosti civilnej obrany.

System včasného varovania v rámci projektu využíva posielanie správ cez internet a mobilné siete na rýchle a účinne privolanie tímu na miesto. Postup, ktorý sa pilotne odskúšal v Jelgave, čo je mesto, ktoré často musí riešiť vysoké povodňové riziko, sa následne zaviedol aj v iných mestách v celom regióne.

Záchranné tímy a samosprávy z oboch strán hraníc mali z tohto projektu veľký prínos, pokiaľ ide o výmenu poznatkov, skúseností a odborných znalostí. Projektoví partneri si vďaka tomu zlepšili svoju reakciu na ekologické katastrofy.

Navyše sa výrazne posilnili normy riadenia cezhraničného rizika, a to hlavne vďaka tomu, že spoločný záchranný tím získal prístup k väčším zdrojom, ako keby každá strana konala nezávisle.

Rýchla reakcia

Počas dvojročného trvania projektu sa uskutočnilo 75 seminárov, na ktorých sa riešili otázky týkajúce sa ekologických katastrof a reakcií na vyplývajúce havárie. Tieto podujatia umožnili študentom a miestnym obyvateľom dozvedieť sa o projekte a naučiť sa, ako reagovať na rôzne scenáre katastrofy.

Celkovo sa projektom Lielupe ECO zlepšila bezpečnosť a kvalita života miestnych obyvateľov prostredníctvom zabezpečenia lepších verejných záchranných služieb. V budúcnosti to pomôže pri presadzovaní silnejšej a integrovanejšej cezhraničnej komunity.

Projektová manažérka Liene Rulle zdôrazňuje, že projekt umožnil obidvom regiónom podeliť sa o informácie spôsobmi, ktoré by inak neboli možné alebo by bol k nim náročnejší prístup. Ďalším kľúčovým prínosom projektu bude posilnenie kvality a dostupnosti služieb riadenia rizika v regióne.

▶ ĎALŠIE INFORMÁCIE

www.jelgava.lv/pasvaldiba/projekti/2014-gads/latvijas--lietuvas-parrobezu-sadarbibas6/ekologisko-avariju-likvidesana-un-vides-7

Celkové náklady:
EUR 1 150 511
Príspevok EÚ:
EUR 977 934

► EURÓPSKA UZEMNÁ SPOLUPRÁCA: SLOVINSKO A CHORVÁTSKO

► CEZHRANIČNÉ DOBROVOĽNÍCTVO NA RIEŠENIE SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA

Iniciatíva na vytvorenie príležitostí v sektore dobrovoľníctva priniesla obojstranne výhodné riešenie pre pohraničnú oblasť medzi Slovinskom a Chorvátskom. V projekte City Volunteers sa hľadali inovačné spôsoby podpory miestnych komunít a prioritou bolo pomôcť znevýhodneným skupinám a menšinám získať prístup k dobrovoľníckej práci ako k spôsobu zlepšenia kvality ich života a sociálneho začlenenia.

V projekte podporenom z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) sa ponúkala profesionálna a harmonizovaná podpora, ktorá mala ľuďom umožniť nájsť si dobrovoľnícku prácu primeranú k ich potrebám a ambíciám. Úsilie bolo venované aj zvýšeniu vzdelanostnej úrovne dobrovoľníkov a osobitný dôraz sa kládol na poskytovanie pomoci ľuďom so špeciálnymi potrebami.

Hlavným cieľom bolo identifikovať nové spôsoby propagácie dobrovoľníckej činnosti a jej prínosov v meste Maribor, ktoré sa nachádza v slovinskom regióne Podravje, v susednom meste Varaždin, ktoré sa nachádza v regióne Varaždinska, a v meste Čakovec v chorvátskom regióne Medžimurska. Projektový tím chcel takisto vytvoriť sieť dobrovoľníckych organizácií a podporovať ich činnosť prostredníctvom vývoja jednotnej štruktúry pre tento sektor.

Solídna stratégia

V záujme naplnenia ambícií sa v projekte City Volunteers dobrovoľníctvo preskúmalo na niekoľkých úrovniach. Projektová analýza sa zamerala na výskum, strategický vývoj, viditeľnosť, budovanie kapacít a na spôsoby poskytovania praktickej podpory dobrovoľníckym organizáciám.

Po vykonaní podrobného preskúmania projektový tím prešiel k príprave a vykonávaniu spoločnej cezhraničnej stratégie na rozvoj dobrovoľníctva. V rámci postupu budovania kapacít bola tiež zriadená sieť regionálnych informačných kancelárií a knižníc,

ktoré boli schopné poskytnúť podporu dobrovoľníckym skupinám. Prostredníctvom projektu sa poskytli aj školenia na zlepšenie zručností a schopností mladých dobrovoľníckych lídrov a vytvorili sa rôzne školiace materiály.

Tím tiež vyvinul nové formy dobrovoľníctva vrátane firemného dobrovoľníctva, prostredníctvom ktorého sú podniky a organizácie nabádané, aby sa zapojili do komunitných iniciatív. Na zabezpečenie správneho vykonávania takýchto činností sa v rámci projektu poskytli nástroje IKT vrátane webového portálu o dobrovoľníctve. Zorganizovalo sa množstvo podujatí s cieľom propagovať prínosy dobrovoľníctva pre spoločnosť a súdržnosť komunity.

Hoci sa projekt City Volunteers skončil v roku 2013, jeho odkaz je aj naďalej badateľný na regionálnych úradoch, v knižniciach a na webovom portáli, ktoré pokračujú v propagácii dobrovoľníckych príležitostí. Náklady pokryli miestne samosprávy a v rámci projektu sa tiež vytvorili dve stále pracovné miesta.

► ĎALŠIE INFORMÁCIE
www.city-volunteers.si/

Celkové náklady:
 EUR 614 696
 Príspevok EÚ:
 EUR 522 492
 (maximálna povolená
 suma)

▶ GRÉCKO

▶ INVESTÍCIE POMÁHAJÚ ZLEPŠIŤ VÝROBU A ZVÝŠIŤ VÝVOZ

Grécka spoločnosť, ktorá vyrába slamky do nápojov, si zlepšila výrobné postupy a posilnila vývoz vďaka investícii do zariadenia s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR).

Matrix Pack SA má už vo svojom sektore vedúce postavenie. Je to jediná spoločnosť v Európe, ktorá vyrába všetky typy slamiek do nápojov a môže sa pochváliť vývozom 70 – 75% výrobkov do celého sveta. Nízke ceny konečných výrobkov, potreba riešiť rôzne konštrukčné normy, ako aj prísna kontrola hygieny však predstavujú náročný kontext pre výrobu a rast.

Moderné strojové zariadenia

Cieľom projektu Extroversion I (v rámci operačného programu Konkurencieschopnosť a podnikanie) bolo zvýšiť inovačnú kapacitu spoločnosti v oblasti výroby slamiek, a zároveň zlepšiť jej vývozný potenciál. Projektom sa pokryli náklady na tri nové špecializované výrobné strojové zariadenia, vďaka ktorým sa zmodernizoval spôsob, akým Matrix vyrába a predáva svoje výrobky:

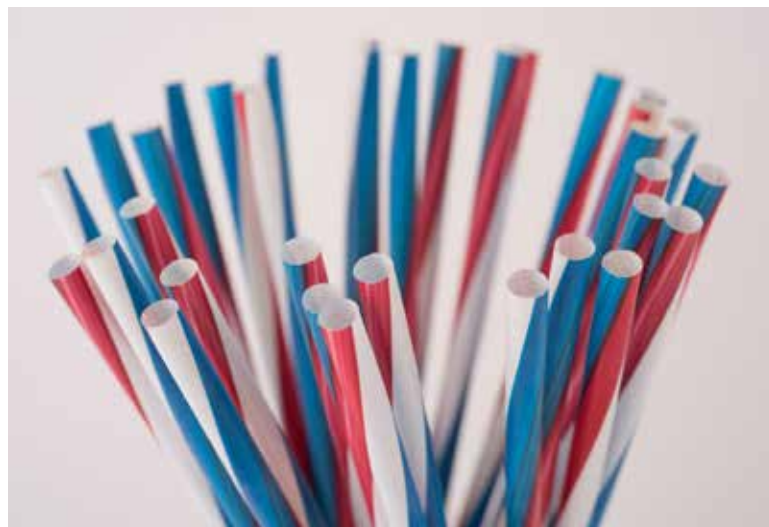
- ▶ Vysokorýchlostný vlniaci stroj – ktorý slamke dodáva jej charakteristické zvlnenie, zautomatizoval konečnú fázu výrobného procesu. Prepojením tejto jednotky s ďalšími dvomi strojmi spoločnosť Matrix dosiahla 30% zvýšenie produktivity.
- ▶ Individuálny obalový stroj umožňuje zabalenie každej slamky do plastovej fólie alebo papiera. Toto strojové zariadenie zároveň umožňuje tlač na obalový materiál, čo je príznačivá možnosť pre niektorých zákazníkov.
- ▶ Stroj na automatické balenie slamiek umožňuje spoločnosti Matrix baliť slamky do nádob rôznych veľkostí – od 40 do 250 slamiek. Keďže sa týmto strojovým zariadením automatizuje celý baliaci proces, spoločnosť dosiahla zvýšenie produktivity v tejto oblasti činnosti v rozsahu 15 až 120% v závislosti od typu balenia požadovaného zákazníkmi.

Zavedenie integrovaného informačného skladu a systému na riadenie vysledovateľnosti je tiež súčasťou investície.

Celkové náklady:
EUR 294 183
Príspevok EÚ:
EUR 202 885

Prínosy pre zákazníkov

Okrem modernizácie výroby v závode táto investícia viedla aj k zlepšeniu celkovej kvality konečného výrobku. Spoločnosti to pomáha presadiť sa na nových trhoch a predávať výrobky zahraničným zákazníkom s vysokými požiadavkami, ako sú reťazce supermarketov a veľkoobchodníci, ktorých zákazky často zahŕňajú špeciálne požiadavky na označovanie.

Od inštalácie strojov si spoločnosť Matrix rozšírila svoju vývoznú základňu. V roku 2011 spoločnosť zabezpečovala tovar pre 14 zahraničných zákazníkov, no v roku 2014, v ktorom sa skončil investičný program, sa tento počet zvýšil na 63. V roku 2015 si spoločnosť ďalej zlepšila svoju vývoznú výkonnosť, pričom svoje výrobky dodávala celkom 88 zahraničným zákazníkom v 25 krajinách.

▶ ĎALŠIE INFORMÁCIE
<http://www.matrixpack.gr>

► **DIÁR**

12. – 13. MÁJA

Dubrovník(HR)

1. fórum stratégie EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora (EUSAIR)

1. – 2. JÚNA

Brusel (BE)

Konferencia Inteligentné regióny

16-17 JUNE

Sofia (BG)

7. európska hodnotiaci konferencia

Orientácia na výsledky:
Politika súdržnosti v akcii

10. – 13. OKTÓBRA

Brusel (BE)

Európsky týždeň regiónov a miest (vrátane slávnostného odovzdávania cien RegioStars)

Mďalšie informácie o týchto podujatiach môžete nájsť na webovej lokalite Inforegio v časti Diár:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/newsroom/events/

ZOSTAŇME V KONTAKTE

 http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma spolupráce GR REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Odoberajte náš informačník REGIOFLASH
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

■ Úrad pre publikácie

Európska komisia,
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
Komunikácia – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brusel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/

